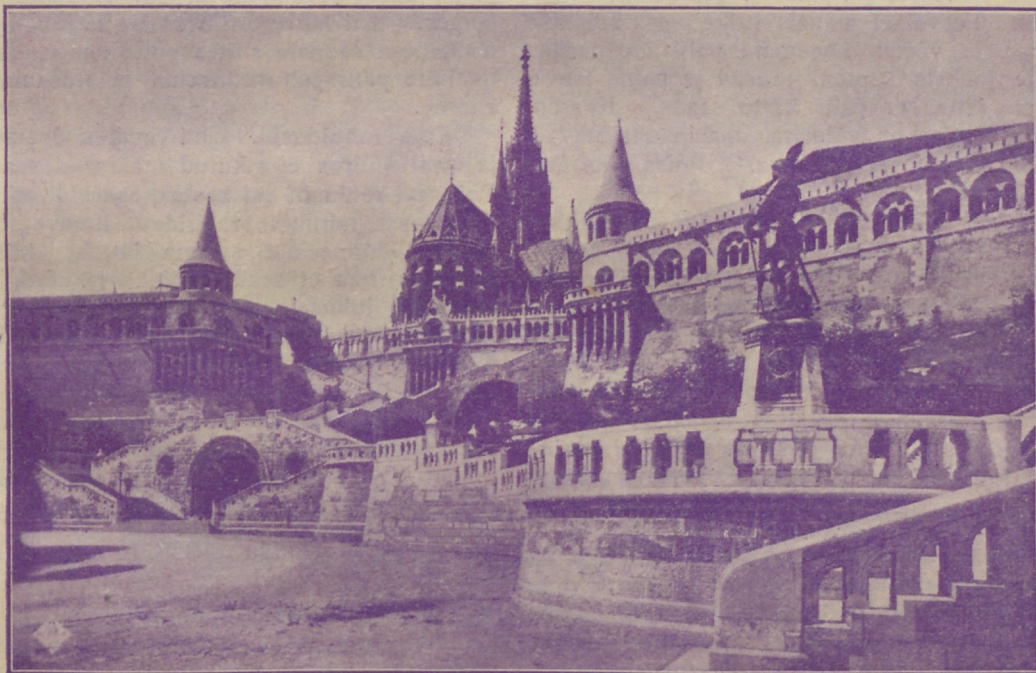

NOORTE ELU

NR. 9

1927

„Kristuse ja koguduse eest”

E. Usklikkude Noorte (uskudevaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Villardi tn. 7—1
 Laekahoidja: B. Espenberg — Tallinna, Imanta tn. 5
 Kirjatoimetaja: E. Ader — Tallinna, Tehnika tn. 5—9
 „Noorte Elu” — toimet. aadr.: Tallinna, Iisraeli tn. 12—6
 „ ” — talituse „ ” Villardi tn. 7—1
 „ ” — kirjad „ ” Postkastnr. 284.

„NOORTE ELU” maksab aastas:

lihtpaberil postiga .	130 mk.,	postita .	120 mk.
heal „ ” .	200 „ ” .	190 „ ”	
Välismaale lihtpaberil	180 „ ”	heal paberil	250 „ ”

Palve- ja looduseadus.

Kord küsiti kuulsalt õpetlaselt loodusteadlaselt Drummondilt, missugune ühendus on palve- ja looduseaduse vahel. Sellele vastas professor järgmiselt: „Ookeanil sõitis aurik. Laevalael mängis väike poiss kummipalliga ja viskas kogemata palli üle parda. Tema jooksis kapteni juurde ja palus laeva seisma jätta, et palli kätte saada. Kapten vastas: „See on võimata, masinad töötavad ja neid ei või seisma jätta.” Poiss läks ära rahuldamatult.

Teisel päeval tema väike õde, mängides oma nukuga, pillas kogemata selle masinaruumi. Pisarsilmil palub ta kaptenit masinad seisma jätta nuku kättesaamiseks. Kapten vastab niisama kui poisile, et võimata on nüüd masinad seisma jätta, kuid lisab juurde: „Oota, ehk ma saan ta kätte!” Läheb alla masinaruumi ja ilma masinate seisma panemata saab kätte nuku ja toob ta lapsele. Järgmisel päeval langeb vette madrus.

Kohe pannakse masin seisma, antakse tagasi-käik ja madrus tõmmatakse laevale. Seda nähes pahandab poiss väga kapteni üle, et ta ei jätnud seisma laeva, kui tema pall vette langes. Kui laev kord eesmärgile jõudis võttis kapten rannale sõites poisi kaasa, ja ostis talle palli palju suurema ja ilusama kui endine.

Kõik rahuldusid, kuid igaüks isemoodi, ja seal juures ei rikutud määratud seadusi. Poiss sai rohkem, kui kaotas, aga pidi ootama. Tütarlapse tahtmine rahuldati, ilma et oleks pruukinud masinat seisma jätta. Inimelu päästeti, ilma et seadust oleks rikutud, sest sarnaseil juhuseil on kaptenil täielik õigus laeva seisma jätta. Selle ilma masin liigub, töötab ka Jumala seatud kindlais piirides, kuid erilisel juhtumisel on ka iseäralised säadused, mille järele suur Kapten võib masina seisma jätta ja viia teist teed.

„Evangelist” A. S.

Eesti Usklikkude Noorte C. E. liidu ajakiri

„Noorte Elu” loodab 1928. a. oma kaheksandamat aastakäiku alata. Kui oled olnud ta tellija ja lugeja, siis ära loobu sellest, vaid püüa suurema tulidusega teda levitada oma ümbruskonnas ja talle uusi sõpru võita. Tellimishind endine.

Kellel veel arveid õiendada, palume seda peatselt teha!

Uuendage aegsasti tellimisi!

Kaanepilt kujutab Budapestis asuvat „Fischer basteid” — ehk „kalameeste kindlust”, ilus romaani stiilne ehitus, hulga treppide ja ilusate galleriidega. Väga ilusa vaate saab tast linna üle. Kirik, mis ülal asub on kroonimiskirik, väga ilusa värvilise katusega.

Kristuse kutse: „Tule“

J. B. Meyer'i kõne üleilmlikul C. E. konverentsil Londonis 1926. Inglise keelest G. S.

Matt. 11 : 25.

„Sel ajal vastas Jeesus ja ütles: (Mati kui Jeesus vastas, rääkis ta sisemise häälega.) „Mina kiidan sind, Isa, taewa ja maa Isand, et sina seda tarkade ja mõistlikkude eest oled ära peitnud ja oled seda väetitele teada annud.

Tõesti, Isa, see on nõnda sinu meele pärast olnud. Kõik on minu kätte antud minu Isast, ja ükski muu ei tunne Poega, kui aga Isa, ja ükski ei tunne Isa, kui aga Poeg ja kellele Poeg seda tahab ilmutada. Tulge minu juurde kõik, kes teie waevatud ja koormatud olete, ja mina tahan teile hingamist saata. Wõtke eneste peale minu ike ja õppige minust, et mina olen tasane ja südamest alandlik, siis leiata teie hingamist eneste hingedele.“ Nagu tähele panite, on seal kahesugune hingamine. Seal on rahu, hingamine, mida Jeesus annab, ja hingamine, mida ta näitab, kuidas leida. Arvatavasti on mitmeil juba too rahu, mida ta annab. Aga seal on veel üks hingamine, mida meile ilmutati, et meie teda leiaksime. See on ilmutus meie hingele, ja termes elus leidub ajajärke, kus omandame sügavamalt rahu hingele, sügavamalt kui seal ennem oli.

„Wõtke eneste peale mu ike ja õppige minust.“ Mäletan, kord seisin Mr. Moodyga Northfieldis tema taluäärava juures. Mr. Moodyl oli kaks walget härga, kelle üle ta väga uhke oli. Seisime seal ja waatamise taluhoovi. Praegu pandi ühele härgale iket kaela; teine härg, kes kaugel teisel pool oli, tuli joostes lähemale ja seisis seal, kuni ike neid mõlemaid kõbitis. Mr. Moody küsis minult: „Milliseid mõtteid äratab see sinus?“ Wastasin: „Mu sõber, seal on waid üks mõte: „Wõtke eneste peale mu ike.“ Teie mõistate seda iket, see pole ike, mida Isand meile peale sunnib, waid see on ike, mida ta ise ühes meiega kannab. Kui ta ütleb: „Tule“, kutsub ta teid kaugusest ja ütleb: „Waata, ma seisan siin selle ikkega, mis tähendab Jumala tahtmist, ikkega, mis ütleb „jah“ Jumalale ja ma tahan, et sina, hing, hing, keda ma armastan, hing, keda ma lunastasin, keda ma igatsen, tahan, et sina seda iket minuga jagaksid.“ Tule ja seisa siin ühes minuga ja lafe mu iket, mis ütleb „jah“ Jumalale, meid mõle-

maid siduda.“ Jial ära unusta seda. See ei ole ike, mida ta meile peale sunnib, waid ike, mida ta meiega jagab. See on Kristus ja teie, alati Kristus ja teie.

Nagu tähele panite, on seal kaks asja, mida ta meile annab. Esiteks tahab ta meile ilmutada Isa. On ta teile, mu lugeja, ilmutanud Isa? „Ükski ei tunne Isa, kui aga Poeg ja kellele Poeg seda tahab ilmutada.“ On see teie isiklik elamus? On Jeesus teile näidanud Jumalat? Teiseks panite tähele, et kõik, iga üksik asi, on Kristusele Jumalast üle antud. Nüüd kui Isa on Kristusele kõik üle annud, nii et kogu maailma walitsus tema käes seisab, kui mõttetu on siis sinul ja minul pidada enesele oma elu. Kui Jumal talle kõik on usaldanud, kas pole see siis üleskutse igale inimesele, mitte ainult Kristust usaldada päästmise pärast, waid üleskutse talle täiesti anduda, et tema kawa teostuks meie elu läbi. Arge töötage Kristuse eest, waid laske Kristust töötada teie läbi.

Teie ei tõuse kunagi nii kõrgele, kui töötate oma jõuga, selleasemel et oleksite tööriist, mille läbi igawene Jumal omi sihte saawutab.

Nii jõudsite sügawa salmini Joh. 6 : 37. „Kõik, mis Isa minule annab, see tuleb minu juurde.“ Näib, nagu annaks Jumal walitud hinged iseäraliku annina Pojale üle. Leidub inimest, kes aralt küsivad: „Ma ei wõi loota, et ka mina olen walitud, ei wõi loota, et Jumal, meie Isa, mind ise üle andis minu Isandale.“ Sellele wastab Jeesus nii armsasti: „Kes minu juurde tuleb, teda ei taha mina wälja lükata.“ See on, nagu ütleks ta: „Olen saanud neid hingi Jumala annina, ja kui keegi mõtleb, et ta ei kuulu sellesse suurde kingitusse, siis tulgu ta mu juurde ja ta on alati terwitatud.“

Teie, kes teie muretsete walmise üle, teie, kes teie mõtlete, kas olete walitute seas, tulge, too uks on lahti, ja kui teie tema juurde tulete, wõtab ta teid kohe wastu.

„Aga see on Isa tahtmine, kes mind on läkitanud, et mina ühtegi ei kaota selles, mis tema minule on annud, waid et ma selle wiimsel päewal üles ära-

tan.“ „Ükski ei wõi minu juurde tulla, kui ei tõmba teda Jsa, kes mind on läkitanud.“

Tihti waiksel pühapäeval, wõi mõnes üksikus kodus mägestikus, wõi kõndides mere ääres näib iga loodusosa suure kingitusena ja teie tunnete salapäraft tõmbamist Kristuse, igawese Jumala, juurde, kui iga asi teid tõmbab wõimuga, millele ei suuda mastu panna. See on jõud, mis töötab. See on sfentrifugaal jõud, mis teid kaugemale wiskab, ja siis teid jälle keskkohale tõmbab, jõud, mis alati kindel omas tõmbamises. Ütlen teile: Jsa tõmbab teid. Too Jsa, kes armastab Kristust põhjatu, kindla üksusega, kes igatsseb Poega austada; too Jsa waatab alla teie wäikese elu peale ja tõmbab teid, siis andute ka teie. Urge unustage, et iga wäike armastustilk, mida Jumal, meie Jsa, teie loomuse waleb, kohe mõjub, kui teie seda mastu wõtate.

Need on väga sügawad asjad, ja ma tahan teile meelde tuletada, et on suuri ajajärke usuelus. Kas ei wõi ma öelda, seal on ruum.

Wõite hetkeks ette kujutada, et on järk ruume olemas. Esimene ruum ou „patuäratundmine.“ Sellele järgneb „uusjänniruum“, kus teie ülalt sünnite. Siis on „weendumisruum“, kus teate, et Jumala Waim tunnistab teie waimuga, et olete uuesti sündinud ülalt. Siis jõuate „pühitusruumi“, kus te täiesti Jumalale andute, end talle usaldate, et ta teid tarwitaks wiimase wõimaluseni. Wäljaspool seda on ruum, mille nimi on: „Wõit saatana wõimu üle“, mis uuesti teie juures tahab kasvada; sellele järgneb „hingamisruum“, ruum, mis täieliku rahu ja usu annab. Ja edasi on ruum, kus Püha Waimu teie peale lamatakse, kus te uue wõidmise omandate ja edasi sammute uude arengusse Kristuse teenistuses. Ma arwan, et mõistate seda ruumide järku.

Kuid ilmaft läbi kõndides, näen palju rõhutatud inimest, puudub siht nende elul. Nad ei lähe ühest ruumist teise, nad ei saa edasi. Neid kistakse kaasa aja wooluga, ja kui wool taganeb, taganewad nad ühes temaga ja jõuawad jälle wanale seisukohale. Wõtke puu, lõigake ta läbi ja te näete mitu ringi, iga ring tähendab aastase kaswu algust. Nii peawad ka teie elul ajajärgud olema. Do ärge lennake siia, sinna. Olgu seal alaline edasifammumine, jätke maha asjad, mis taga, mis möödas ja astuge noisje ruumesse, kus teie pole weel käinud, mis aga teid ootawad. Ei suuda teile näidata, kui kurb ma olen, leides nii palju ükskõikjust usuelus. Soowin, et neiu ja noormehed päewaraamatuid kirjutaksid; soowin, et neil oleksid kindlad jännipäewad, kus noormees öelda wõib: „Tänu Jumalale, sel koosolekul, wõi selle raamatu läbi, mida lugesin, wõi selle jutlustaja läbi sain uue wäljawaate.“

Edusamme tuleb teha. Urge unustage seda, see on tähtis, otustaw. Inimeste kõikumine on väga kurb. Pidage meeles, et iga ruumi lähel Jeesus ise seisab ja ütleb: „Tule“. Sõna „tule“, millega liig tihti ainult wäljasseisjate poole pöördakse, on alaline hüüd Kristuse huulil. Kui teie ta hüüdu panete tähele, ja tema näeb, et olete hästi õppinud oma ülesannet, seda õpetust, mis teie juurde astus

pijarate ja mere läbi, mis teile lähenes Reetsemanti wõitluse läbi, siis ütleb Kristus jällegi „tule“, ütleb feda siis, kui ülesanne on õpitud, kasvatus möödas. Nii kõlab Kristuse südamest alaline „tule“, nii astume ruumist ruumi. See pole hinge elamus, kes kaugel Kristuseft, waid see on kutse sügawamale Kristuse äratundmisele, mis wiib meid tema lähemale, mis teeb meid Tema sarnaseks.

Kui teie seisate alati Kristuses, muutuwad teie elamused, muutuwad teie kogemused. Teie seismine Kristuses on wäljapaistew, sest see on seismine alalises armus. Teie usuelu areng sünnib ajajärgudes ja igal tõsisel, puhtal hingel on need ajajärgud selgesti piiratud. John Bunyan armastas öelda: „Mul on kahesugune raha.“ See oli raha, mis ta pangas hoidis, ja raha, mida ta taskus kandis. Wiimane oli muutlik, kuna raha pangas jäädam, muutmata.

Nii tehke wahet teie seisukoha wahel Kristuses, mis jäädam, muutmata, ja teie usuelu arengu wahel, areng, mis wiib teid samm-sammult lähemale Kristusele.

Tähtis sõna seisab Heebrea 12. peatükis. „Sest teie ei ole mäe juurde saanud, ega tule juurde, mis põleb, mis Moosese ehmatas, waid teie olete Siioni mäe juurde saanud ja elawa Jumala linna, taewase Jeruusalemma juurde ja mitme tuhande inglite juurde.“

Lugesin kord kummalise kirjelduse mehest, kes suri 18. sajangul. Tema elulugu on kirjutatud Dean Inge'i poolt. Ja see on peaafti, mis John Smithi surmast räägitakse: „Tema kodumaa oli taewas, tema pealinn ülaline Jeruusalemm. Tema oli alalises ühenduses ja ofasaamises Jumalaga; tema kaaskodanikud olid pühad. Tema suurus seisis selles, et ta hing omas jumalikkku kuju ja jumalikkku piisatt sel määral, et ta sarnanes Jumalale. Ta oli headuse eeskuju ja headuse kehastus. Tihti rääkis ta jumalikkude sümboolide olemasolust meie hinges, iseäranis puhastamisest ja wabanemisest meie rikutud loomuseft. Tema soow ja püüdmine seisis selles, et peegelduks temas Jumala kuju, et paistaks Jumala kuju tema läbi heledalt ka teiste nägudesse.“

Milline suurepärane kirjeldus. Ta tuletas mulle meelde pühitsetud „Lady Cowerscroft'i“, kes ütles, ta kodu olewat pühas linnas, ta tulewat hommikul alla maa peale, et seal sülla, õhtul minemat ta jällegi taewasse, et seal ööbida. Öleks see igaihe aade, elada elu Jumalaga, elada taewas.

Meie mõistame, et kogu maailmas peegeldub igawene maailm, nägemata surelikule filmale. Nagu Schweitfis ja Shotimaal näete suuri mägesid peegelduwat waikses, liikumatus järwees ja seal wees kordub mägede suurus, aulikkus, nii arwan ma, on maapealne elu waid peegeldus sellest, mis näeme usu läbi. Usus nägime Jumala igawest tõdesid, meid on kutsutud elama neis.

Lugege Heebrea 12. sarnaselt: „Tahan minna Siioni mäele. Mu kodu ja mu majapidamine on elawa Jumala linnas, taewases Jeruusalemmas. Mind teenitakse tuhandeist ingliseft, kes mind armastawad, kes mind õpetawad, ja minu üle walmawad.

Ma kuulun eestijüdinute kokkutulemise ja koguduse juurde, kus mu armjad koos on, ma ei puuduta neid tõelikult, aga elan ühes nendega, sest hingana jama õhku ja waimu, mis nemad. Ma tulen, et tundma õppida Jeesust, uue seaduse wahemeest, eest-

kostjat. Ma tulen, et tundma õppida riputamiswerd, mis puhastab mind pattudest salajaist. Ma ootan, igatsen toda kuningriiki, mis jäädaw, mida ükski ei wõi kõigutada, ja nii teenin ma Jumalat austusega ja aukartusega.“

Nägemus wahis.

Mrs. Montgomery järele Joh. Sarow.

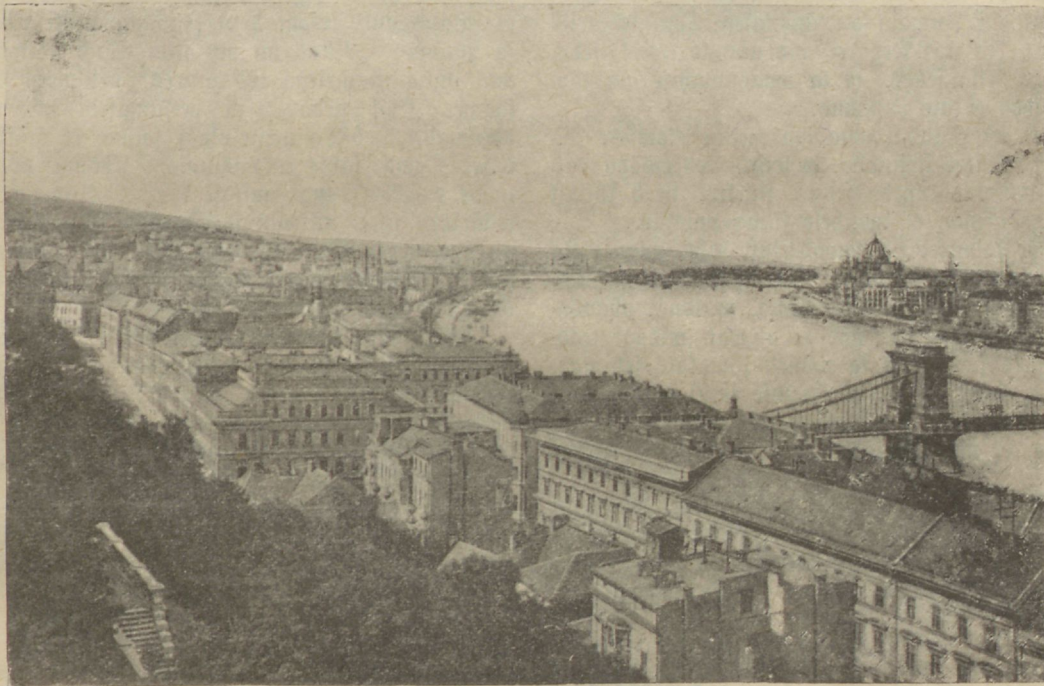
„Ma tahan seisra oma wahis ja seisra jääda torni (kantfi*) ja tahan wahtida, et ma saan näha, mis Ta wõtab mu sees rääkida, ja mis ma pean wastama oma kaebuste (noomimise) peale (Hab. 2 : 1).

Neil sõnadel on sügaw tähendus, kui Püha Waimu ma walguft neile heidab. Mitte üksi prohwet ei pea wahis seisra, waid igauks on selleks kutjutud, niikaua wahis seisra, kuni ta Jumalat kuuleb rääkiwat.

wastamistega“ (Hiob. 23 : 3—4). Kui aga Jumal ilmub ja nõudis talt wastust, pani ta käe juu peale, kogele mõned sõnad ja tunnistas enese wiletsa ja kõlwatu olewat Temale wastama.

See on wäga sünnis ja tarwilik, et me jääme wahitorni seisra ja kuulame suurima põnewusega Jumala häält.

Rahjuks seisawad aga mõningad jumalalapsed sel-

Budapesti waade. Paremäl pool ääres on näha parlamendihoonet; sild, mis paistab on „kettsild“.

Torn, millest on siin kõne, nimetatakse ka kantfi, sest kui oleme otustanud Jumala kindlat wastust ära oodata, siis peame Teda usaldama, et Ta meid nagu kindluses warjab ja oma kalli werega katab. Üksi siis wõib meie hing lufus olla wäljaspoolt kostwate häälte eest, mis meid kergesti kõrwale juhivad ja segawad.

Habakuf ütleb: „Ma tahan wahtida, et ma saan näha, mis ta wõtab mulle (mu sees) rääkida ja mis ma pean wastama oma kaebuste (noomimise) peale“ (Waata peat. 1 : 12—17). Too lugu oli nõnda kui Hiobil, kes heameelega tahtis teada, mida ta Jumalale pidi wastama: „Du, et ma saaksin teada ja leida Teda, et ma saaksin Ta kohtujärje ette, siis tahaksin ma diguse Tema ette seada ja oma suu täita selgete

lel postil, — enesega rahul olles ja tahawad endid ainult Jumala ees kaitsta ja iseendid õigeks teha, kui neid laidetakse. Kui wäitejeks sai Hiob, kui Jumal hakkas temaga kõnelema: „Kes on see, kes teeb mu nõu pimedaks mõistmata sõnadega? Et pane enesele wõõruse, kui mees, ja ma tahan sulst küsida ja anna sa mulle teada“ (Hiob. 38 : 2—3).

Willise wastuse sai Habakuf omas wahitornis? Jumal andis talle nägemuse.

Ta oli wist lootnud, et Jumal kõneleb temaga sünnis, kuna ta siis oleks wõinud wastu waielda. Kui jageli talitawad jumalalapsed samaselt! Nad on nii täis wahelerääkimist, neil on nii palju Jumalale sele-

*) Klambreis olewad sõnad tähendawad sõnu eestikeelses piiblitõlkes.

tada eneste väärtuse teadvuses, et Jumala püha sõna mingit armutööd nende südamis ei saa korda saata. Omas uhkuses ja enefetundmisest tahavad nad heameelega Jumalaga kõnelda, selle asemel kingib Ta neile aga oma armundu järele nägemuse, uue waate Te-mast enesest.

Seal waitivad sõnad ja kaavad küsimused. Seda näeme ka Hiiohi juures. Müüd wõis ta alandlikult kõnelda: „Ma olen sind kuulnud kõrwa kuuldes, ja nüüd on mu film sind näinud“ (Hiiohi 42 : 5). Ta oli müüd ära tunnud Jumala au, tarkust ja armastust.

Kui kaua Habakuf oli oodanud, ennegu ta nägemuse sai, ei tea me. Sõnadest: „Kirjuta nägemus ja pane see selgesti laudade peale üles,“ näeme, et Jumal armulikult maha tuli, et wahimehele wahitorni harjal ennast ilmutada.

Kui paljud meie seast, kes neid ridu loewad, on saanud mõistuse walgustatud filmad uue waate Jumala olemusest? See on midagi unustamatut! Seal aimatakse midagi Jumala au tundmisest, Jeesuse Kristuse palges. Ja kui keegi ei ole näinud weel seda, eks siis wiga seis sellel, et ta omas wahitornis lõpematat palwes ei ole oodanud.

Kui meil on olnud Jumalaga auline elamus, siis wõime seda ka üles kirjutada, et teised, kes mööda ruttawad, ka wõiwad lugeda seda. Käekiri peab küllalt suur ja selge olema, et igäihele filma paistab.

Maaailma inimesed kihutawad elust läbi, nagu oleks neid werikoerad taga ajamas; seal peab meie tunnistus dieti selge ja filmatoritwad olema, muidu wabandawad nad endid seega, et nad ei olewat midagi teadnud. Rahjuks jooksewad ka mõned jumalalapsed maailmaga ühes, selle asemel, et Jeesuse jalul istuda. Ka neile peab Issandalt antud nägemus selgesti filmade ette seatama, et nad omast leigusest ärkaksid ja ümber pööraksid.

Wäga sageli loobume omast wahipostist, enneaegu oleme näinud ja tunnud Jumala pühadust, wäga ja armastust. Oleme aga midagi näinud, siis ärgem meelt heitlem, kui see niipea ei teostu. „Sest nägemus on

seatud aja peale,“ loeme me 3. salmis, „sest see tuleb kindlasti, ei see jää järele.“

Ka järgmises salmis seisab: „Aga, kes õige on omas usus, see peab elama.“ Nägemus oli ilmutus usust: tõsine, elaw Jumala Poja usk paljastus ja kui me oleme omandanud selle täieliku ussu, siis saadab ta kannatuse (Jaf. 1 : 3) ja meie wõime ootajal alati Jumalat kiita ja austada.

Kui muutume kärjituiks, kui Jumal wiibib meie arwamise järele põhjusega, siis on see tunnistus sellest, et me omas wahis ei ole lõpuni oodanud, kuni meile nägemus oleks antud.

„See tuleb kindlasti, ei see jää järele.“ Mõni, kes Jumalat ei ole kohanud, wõiks mõelda selle pettuse olewat, mis me räägime, aga meie ei lasse endid seeläbi eksitada ja jääme Jumala poole, sest teame, et Jumal on tõsine ja kõik inimesed walelikud (Room. 3 : 4). Hiiohi pidi palju ja walusalt kogema, kui ta end Jumala ees tahtis õigeks panna, kui ta aga end tõesti oli alandanud, waatas ta Jumala peale uuel kombel ja hüüdis: „Müüd on mu film Sind näinud.“ Jumal on alati meiega töö juures, kui wahi seisukohale jääme. Kõik proowid ja pettumused, mis meile ligi astuwad, lasseb Ta meile osaks saada, et õpiksime alanduses Tema jalge ees istuma. Loomu poolest kanname enestes tungi milgil kombel Jumala ees oma wäärtust üles näidata ja Jumala plaan ja eesmärk on aga meid ikka wähemaks teha, kuni wiimaks omast suurest kõlwatusest aru saame ja ära tunneme, et kõik on a r m, pälvimatu armastus.

Mõnikord kaotame palwekuulmise, et me wiimast poolt tundi ei wõinud wälja pidada. Kui me ei ole Jumalaga kokku saanud, ei ole weel nägemust, Tema warjulepandud aust saanud — kas meie ei pea siis uuesti Tema ees endid alandama, Tema jalge ette maha heitma ja Teda kummardama, kuni Ta meile ilmutab? Siis wangistatakse meie wälised meeled ja nad ei wõi enam Issandat meie eest warjata; siis ei ole enam raske uskuda ja kannatuses oodata, kuni kõik täitub.

Wäikesed asjad.

Ruski linnas pääsis lahti tulekahju, mille läbi mitmed said palju kannatada. Tulekahju puhul näitaksid tuletoerjad oma wahwust, ja mõned nende seast olid iseäranis filmapaistwad. Mitu korda oli nende elu tõsiselt hädas, kui nad inimest ja nende warandust tulest päästsid, nii et kogu linn weel kaua rääkis nende kangelastegudest.

Teisel päewal jookseb tänawal pois, wäike redel seljas, kufagilt olles saanud tüki tuletõrjajate lohwi, mille oli ümber keha mäsfinud. — „Kuhu ja jookse, mis sa hakkad tegema?“ küsitakse temalt. — „Ma tahan saada kangelaseks, ja inimesti päästa tulekahjust!“

Suuri tegusid teha ja kõikide tähelepanu äratada on mitmete igatsus, iseäranis noortes. Lugeses raamatuis wägitegudest sõjas ehk reisudel põliseis metsades, mis oli korradatud ülesleidmise sihtiga, nemad

mõtlewad, et ainult sarnaseil juhuseil wõib saamutada suuri tegusid. Kuid kui meie waatame ellu, siis näeme, et enamasti möödub inimelu ilma sarnaste juhtumisteta.

Meie metsades ei ela lõwifid ja leopardid. Ei ole ka laewade hukkumised nii sagedased. Hea, et puuduwad wõimalused wägitegudele, sest tihti suured asjad pimestawad inimesi, et nad ei wäärt oma tähelepanu asjadele, mis tehakse waiksuses ja enesefalgamis. Tööd, mis waiksuses ja alanduses tehakse, on alati suuremad, sest neid ei kroonita ega ülistata.

Wäga ammu, kui weel indiaanlased elasid Niagaara kose juures, oli nendel pruuk iga aasta ilufamat tütarlast ohwriks tuua suurele waimule. Tütarlaps ehiti lilledega, pandi paati, lasti weewoolu mööda alla, kuni ta kosjelt kogu paadiga alla lange-

des purunes. See oli kangelastegu. Kas võib midagi suuremat olla? Kuid võime öelda, et tihti on palju kergem paadiga kofest alla langeda ja hukkuda, kui elama jäädes ohverdada kõigevägevaimale waimule oma wäike kangus. Võita ennaft, andeks paluda ja alan-dada ennaft — see on wahel nii raske, et see on tõesti kangelastegu ja veel suuremgi kui need, mida tihti ülistatakse. Oma igapäewases elus, et rahustada oma närwlikke wane-maid ja rahutuid wendi ja õdesid oma ülespidamise ja lahkusiega, tar-witab palju enam kangelasmeelt ja jõudu, kui kangelastegu kasagil tulekahjul ehk laewahukumisel. Mõni mees lahingus kuuli rahe all wõis suuri tegusid korda saata üsna külmawere-liselt, aga kodu ta ei suutnud wõita üht wäikest ärritust ainult see-päraft, et ei mänginud rügemendi pafunakoor ega polnud võimalust wabadusristi omandada.

Räägitakse, et kord keegi rikas mees föttis kuhugile maefesse mere-äärsele kalurite külla juwitama, et puhata waiksuses. Pärast õhtu-sööki pakkus ta pere-mehetele 1000-kroonilist wahetamiseks. Kalur, kes iial nii suurt raha ei olnud näinud, ütles wõõrale: „Meie juures tete midagi selle raha eest ei saa osta, stin on tarwilik wäikest raha-sid.“ Naabreile, kes õhtul tulid tema poole, rääkis ta sellest ime rahast, mis wõõras talle oli pakkunud. Rõik raerfid: „1000-kroonilist ei olegi!“ Mõned ütlesid: „100-kroonili-

Minge kõige maailma.

Minge nüüd kõige maailma,
Kõigi tööpõldude peal!
Kuulge, kuis hüüab see sõna, —
Lahkuja Issanda hääl;
Tehke jüngeriks kõik rahvad,
Õpet'es pidama neid! —
Olgem ses truupid ja wahvad,
Mis Issand käskinud teid!

Väljadel ääretus säras
Pudevad valminud pead...
Lõikuse Issand sind kutsus —
Suur töö sind ootab — sa tead.
Kes läheb välja?! Veel hüüab
Issand siin turgude peal:
Kas leidub mõnda, kes vabalt
Tööle ta'ab astuda seal?!

Ja sina? Miks seisad vend, öde!
Eks Issandki kutsunud sind?...
Sest tunnista Päästjast sa tõde
Nii kaua, kui tuksub sul rind!
Ent vaata, ju loodeneb päike;
Miljonid kaovad öös!...
Jäta muud kõrvale kõike.
Kiirusta Issanda töös!

Minge nüüd kõige maailma
Kõigi tööpõldude peal!
Enne kui loodeneb päike
Kutse, talendid on teil. —
Kandke see lunastav sõnum
Kristusest kõigile! —
Veel hüüab Issand: Kes läheb?
Veel armuaeg üürike!

Oskar Leilov.

fed harwa trükitakse, ja fiiski sel ajal, kui waltsufel laenu tarwis.“ Wõõras kuultis, kuidas kalurid kõrwal toas rääkisid: „See on kelm, ta tuleb läbi peksta ja ära ajada meie külast!“ Wõõras ei suutnud hom-mikut oodata, waid läks lähemasle linna, et 1000-kroonilist waheta-da, et oma majapere-mehega arwed õiendada. Sest saadik püüdis ta kaluritega arwed õien-dada wäikeste rahadega.

Meie elame ka jar-nases kalurikülas, kus ei usaldata meie 1000-kroonilisi, — suuri kangelastegusid. Kui ka loetakse raamatuis kangelastegudest, mitmed mõtlewad, et neid ei ole olnud. Ei usaldata inimest, kes räägib oma kangelastegudest, aga wäikestes asjades neid iialgi ei näita. Inimesed ütlevad: „Ta on petis!“ Ja neil on õigus. Kes ei oska oma suurust puruks lüüa wäikesteks tegudeks, jellele oleks kas kohe aknaft läbi wälja joosta Kolgatale ja tagasi tulla alles siis, kui inimlik suurus on purustatud ja wahetatud wäikestele armastustegudele, mida meil iga päew nii palju tarwis on.

Rujutage enestele ette: mees ütleb naisele pärast seda, kui ta terve päewa teda on tüütanud oma jonnakuse ja ifemeelsusega: „Kui oleks tulekahju ehk mõni muu õnnetus, siis ma hea meelega kannataksin sinu eest, kui ka tuleks elu jätta!“ ehk kui poeg ütleks haigele emale: „Ma ei taha sulle raamatut lugeda, aga kui arst nõuaks minu werd sinule, siis ma hea meelega annaksin.“

Paljud inimesed tahavad oma armastust ohverdada ainult 1000-kroonilistes, aga võita väike meeleärritus ja mitte näidata oma pahast nägu, ehk järele anda teisele mõnes asjas, seda nad ei suuda. Põrgut ehk taevast võite enesele ja teistele valmistada, mis aga tahate. Palju oleneb sellest, kuidas üks tütarlaps tuppä tuleb, kuda ta „tere hommikut“ ütleb, kuda ta tuba korraldab, kuda ta vanemate

mastu ennaft üles peab. Kuda noormees ümber käib oma õega, emaga. Kas ta näitab nende vastu määrilist lugupidamist kõigis igapäevafelis väikestes tegevustes.

Wahetage oma inimliku suurufe 1000-kroonilifed Kolgata risti all väikesteks armastustegudeks.

„Wernoff'ift“ A. S.

Väikesi lugusid.

Tarvitamata piibel.

Keegi väike poisike lehitfes tolmunud perekonna piiblit. „Ema,“ ütles ta äkitselt, jättes lehitsemise, „eks ole ju see piibel Jumala raamat?“

— „Muidugi, mu lapsuke!“ vastas ema.

„Kas meie ei annaks ta siis tagasi armsale Jumalale, kui me seda kunagi ei tarvita?“

Kristuse meel.

Kui vaga õpetlane Pascal lamas haigena surmataudis, sai ta kuulda, et keegi vaene tuttav oli saanud külgehakkava haiguse ja tarvitas seepärast eraldatud tuba. Pascal kolis ära siis omast kodust, kuhu ta iial ei tulnud enam tagasi ja andis oma kodu täiesti selle haige tarvitada, kuni see paranes. See suur mees jälgis oma suure õpetaja eeskujule.

Vastamata jäänud küsimus.

Järgmise loo jutustab Richard Newton omas raamatus „Piiblitöotusi“:

Mõni aeg tagasi pidas keegi „haritlane“ ühes Inglismaa linnas kõne, milles ta ägedalt tegi maha piibli. Muu seas ütles ta, et kogu jutustus Jeesusest Kristusest on ebaõige, ainult muinasjutt.

Kui kõne oli lõppenud, tõusis üles keegi vabrikutöeline ja palus luba ühte asja küsida. „Küsi, mis aga tahate, küll mina sellele vastan“ — ütles kõneleja.

Ja töömees ütles:

„Kolmekümne aasta eest olin mina selle linna hirmutis ja needis. Ei keegi, kel vähegi autundmust oli, ei võinud minuga läbi käia. Sagedasti katsusin end parandada, kuid asjata. Ka karskussõbrad püüdsid seda, kuid asjata. Viimaks ütlesid nad, et minu pärast ei maksa vaeva kõrtki risti panna. Sattusin politsei kätte. Mind mõisteti joomise pärast mõneks päevaks vangla. Vahid püüdsid seal teha minust meest — kõik katsed olid asjata,

Viimaks kohtasin Jeesust. Ta tuletas mulle

meelde piibli aulisi töotusi, sellised nagu need: „Kui teie patud on ka veripunased, peavad nad saama valgemaks kui lumi.“ „Tulge minu juurde kõik, kes teie vaevatud ja koormatud olete, ja mina annan teile hingamist.“ „Minu arm ei pea mitte sinust lõppema jne.“ Need sõnad sulatasid mu südame ja minust tuli uus inimene. Nüüd olen koguduse liige ja pühapäevakooliõpetaja. Ning nüüd küsimus, mida tahan teha: Kui jutustus Jeesusest ei ole tõde, vaid muinasjutt, nii kui ütlete, kuidas võite siis seletada, et see minu viletsas ja kurjas südames on saanud korda nii imeliku muutuse?“

Kõneleja vaigkis. Ta ei võinud sõnagi öelda vastuseks ja töömees jätkas:

„Õelge, teie härra, mida tahate, kuid evangelium on siiski Jumala vägi õndsuseks igale sellesse uskujale.“

Kindel proovikiri.

Kui tahad õppida mehe iseloomu, siis küsi seda ta perekonnalt. Mis mõtlevad temast ta naine, lapsed ja teenijad? Kuidas arvustavad teda need, kes on temaga igapäev kokkuputumises?

Kui Georg Whitefield'ilt küsiti kord, mida ta arvab ühest inimesest, vastas ta: „Ei ole kunagi elanud temaga seltsis.“

Küsi edasi, mis parimad ja suursuguseimad inimesed tast arvavad. Paha kuulsusega inimese arvustus, olgu see kui ülistav tahes, on väärtusetu. Kui keegi halva loomuga mees ülistas kord ühte Kreeka filosoofi, küsis see: „Mis kurja olen ma teinud, et teie mind kiidate?“

Seesuguse inimese sõna on väärt, kes oskab lahutada tõde valesst, kelle oma loomus on kõlblikult puhas ja kes omab karsket arvustust ja mõttevõimet. Me ei tahaks saada paha tunnistust tõeliselt pühalt inimeselt. Me anname seepärast väärtust nende austamisele, kelle arvustus on eelarvamisteta ja kes armastavat tõde ja õigust. C. H. Spurgeon.

Petsemessi raja poole.

L. H a m m e r, Harrogate.

Vanker veeres vurinal mööda maanteed ja lehmad ammusid ning vürstid käisid järel nagu uudishimulikud lapsed. Pealtvaataja jahmatas nähes toda imelikku saatkonda, mõned seisatasid küsivalt, teised mõõtsid neid pilkavate naeratustega. Kuid otse edasi, ei kaldumist pahemale ega paremale poole, läksid lehmad edasi Petsemessi raja poole.

Sellise leiame kirjelduse prohvet Saamueli 1.raam. 6. peat. Jehoova laegas oli seitse kuud vilistlaste välisel maal, nüüd on ta jälle tagasi teel Iisraeli juurde. Minu tähelepanu selles loos köitis liikumisjõud — lehmad.

1. Salm 10. — Mehed võtsid kaks imetavat lehma — mitte juhuslikult ei tulnud see, et just lehmad vedasid nii kallist koormat, kui oli seda Jumala laegas. Ei! Neid võeti selleks, neid raken-dati vankri ette. Lehmad iseenestes olid täiesti võimetud. Meeste tahe valis, võttis, rakendas. Loomad vaid vaikselt allusid. — Läbi aegade Jumala Poja tahe on püüdnud päästa inimlast. Oled lasknud end Temast võita? See on esimine alustõde, milles tuleb olla veendunud. Vastu võetud jumalalapseks! Oled kindel selles? Kui ei, siis kiirusta, et jätkuks tal aega veel Sindki rakendada jumalariigitoösse. Ilusad on inimesed, kes vaikselt, vastutõrkumatult lubavad endid siduda raskustega jumalariigitoös, kes oma elu unustades veavad Jumala laegast, kuni . . .

2. Prohvet kirjeldab seda teekonda väga üksik- asjaliselt: „Lehmad käisid otsekohe tee peal. Nemad käisid üht maanteed ja ammusid ja ei lahkunud paremale ega pahemale poole.“ Loomad, kel polegi mõistust, lähevad otsekohe teed Petsemessi poole. Oo, meie mõistusega inimlapsed, ons otse- rada meil sammudes igavesele kodumaale? See otse tee oli maantee, ingliskeelse tõlke järgi, kuninga kõrge tee (4. Moos. 29:19). Auline kuninga tee viib üle Kolgata mäe! Ainuke tee läbi vaen- lase maa töötatud Kaanani. Aga egas vaenlane maga, ta hirmutab ja ähvardab iga reisijat nagu Eedom keelas Iisraeli Ause rajast läbiminemast (4. Moos. 20:21). Ja Iisrael pööris tagasi . . . „Lähed Sa edasi?! Kui saabub teravate kividega sil- lutatud rada, millel kõndides veristad jala, kui päike kõrvetab ja tolm ähvardab hinge matta, kas jätkub

siis veel vaimustust Lunastaja sõnu täitma tõtata —“ Tee head neile, kes Sulle halba teevad.“ Jääd edasi vankri ette, kui see vurab alla üksildusorgu või rabeled lahti ja jooksed tagasi nähes kaugenevat koduraja, kui muutub tee üsna võõraks, tundma- tuks, kohtad vast üksikuid kaasrändureid veel, kui tuled enam ja enam teadvusele, et on täie- line lahutus neist, kes olid kord Su südamele lähedal, olid osa Sinust? — Lehmad ammusid käies teed, sest vasikad pandi koju kinni. Ammusid võib olla haledalt paludes ja läksid jälle edasi teadmatult endalegi miks. — Kuigi hinges mõni- kord igatsus valuline, siiski edasi! Aeg liig üü- rike pöörmiseks veel paremale või pahemale poole teadmiste majadesse. Mõistan, sel polegi tarvis teada, miks manitseb Jumal minna otse teed. Ta on liig piiratud usuteel figureerivate asjade arusaam- miseks. Alati on küsinud maailm uskliknoorelt: „Miks loobud sellest või teisest, see pole ju patt!“ Maailm Sul vastan: „Ma ei loobu üksi sellest, mis patt, sest kõik on mul luba teha, aga kõigest ei ole kasu. Vaid tahan loobuda kõigest, mis takis- taks võidujooksu (1. Kor. 9:24). Mis arvate võidu- jooksjast, kes pöörab iga esimesele kõrvalteele, selle asemel, et kindlaksmääratud rada mööda lähe- neda eesmärgile? — Ja vilistlaste vürstid imestasid Jumala kätt, käisid nende järele Petsemessi rajani. Kes kõnnivad otse teed, toovad teisigi otsus- tuse rajale.

3. Lõpule jõuab teekond, vanker veereb üle raja Joosua, Petsemessi mehe väljule. Sinna suure kivi juurde jäävad loomad seisma. Ühestki sei- sakust vaenlase maal pole kõneldud. Puhkepaiga märgikivi seisis teinepool piiri. — Rutta hing vaen- lase maal, ära peatu! Lunastuskalju varjupaigas võid puhata. „Kivi, mis hooneehitajad kui kõl- vatu on ära heitnud, on nurgakiviks saanud.“ Seal on alusmüür, ehitad sellele? Seal on ohvri- kivi, kus ohver? — . . . lõhkusid vankri puud ja ohverdasid lehmad Jehoovale põletamisohvriks. Usuelu haripunkt on, kus Püha Vaim lõhub kõik inimlikud töötamisabinõud ja hing kogu omas ole- mises andub Jumalale, kui kõigist jääb vaid järele ohvri suits — Jumala meelega —.

Wiis asja, mis meie peame teadma?

P. S.

On asju, mille teadmine meie mitte iseäranis tarvilik pole, ja vastupidi — asju, mida peame teadma kui oma „viit sõrme“, nagu koolitõpetaja õpilastele ütleb. Nende teadmatus võib meid elus hädasse ja häbisse jätta. Misjugu need oleksid?

Esimeseks — see, et ma patune olen. On palju inimesi, kes ei tunnista üldse pattu. Seda ei ollagi. Patule pannakse mitmed muud nimed,

nagu: esimine, rumalus, ilmsüütu lõbustus jne. Pane talle nimeks mis tahes, kuid patt jääb selleks, mis ta on. Ja Piibel ütleb: kõik on patu teinud ja Jumala aust ilma. Room. 3:23. Meie oleme juba sündimise poolest ja saadik vihalapsed. Tunned Sa, et „patune“ oled?

Edasi. Meie peame teadma, et meie oma õi- gus meid ei päästa. Paljud eksiivad rängasti,

kui armavad, et nad oma hea kristliku elu pärast õndsaks mõivad saada. Keegi noormees ütles: „Mina pattu pole teinud. Ja kui on olemas igavene elu ja Jumala kohus, siis nõuan mina, et Jumal minuga ka sellekohaselt viisakalt ümber kätk.“ Do — ja! Meie mõime palju nõuda rajades omaõigusele, kuid sellest pole mingit kasu. Esiteks pole see õige, kui keegi ütleb, et tema pole iialgi pattu teinud, sest Jumal ütleb: kõik on pattu teinud. Room. 3:23. Ilma erandita. Olgu patud Sul küll oma arvates väga väikefjed, siiski on nad nii suured küllalt, et hukka Sind viivad.

Kolmandaks: Mul on Kristust vaja! Saagedasti inimesed otsivad teisi õnnistusteesid ja lähewad õnnistusksest, Kristusest, mööda. Ei aita käsk, ei eneselumastamine ega teadmine, waid õndsaksjasmiseks on Kristust vaja vastu wõtta. „Ja üheski muus ei ole õnnistust; sest ühtki muud nime ei ole taewa all inimestele antud, kelle läbi meie peame õndsaks saama.“ Ap. t. 4:12. Nii. — Ainult Kristust! Tema on Jumalast meile Päästjaks antud. Oled Sa ju tunnud, kui väga on Sul waja Kristust?

Neljandaks: Ma pean ümber pöörma! Oled Sa seni oma elu elanud ilma Jumalata patudes, siis tea, et see tee Sind kindlasti hukka wiib. On olemas igawene hukatus, õelgu uskumata meel mistahes. Ju kui Sa ei taha hukka minna, siis pööra ümber. Sõber, liig kardetaw on edasi minna jellel teel. Hirmus on pöörmatult furra! Tarmis

on patutee maha jätta ja Jumala poole pöördma kõigest südamest. Kõik peawad ümber pöörma, näitab meile Jumala Sõna. Olguigi, et wähest pole nii halwasti elanud kui teised, ja olemegi uskunud. Jeesus ütles oma jäingritele: Kui teie ümber ei pööra, siis ei saa teie mitte taewariiki — Matt. 18:3. Kui jäingrid seda pidid tegema, palju enam meie. Ka paljast teadmiseft pole kasu, et ma ainult teaksin seda tarmis olemat ja siiski ei pööra tegelikult. Millal seda siis teha? Kas wanaduses, surmaröödil? Ei — waid tänna lase pattudeft lahti ja pööra Jumala poole.

Witendaks: Mul on igawene elu. Seda nimetab küll uskumata meel uhkustamiseks, kui keegi ütleb, et ta on jumalalaps ja igawese elu pärija. See aga ei tähenda midagi, mis inimesed meist ütlewad, kuid Jumala Sõna ütleb: Aga nii mitu, kes Teda (Kristust) vastu wõtsid, neile andis Tema meelewalla jumalalapsiks saada, kes Tema nime sisse usuwad — Joh. 1:12. Oled Sa päästetud ja jumalalaps? Iga suuremgi patune mõib selleks ülendatud saada Jumala armu läbi. Waja ainult Jeesust, kui oma Päästjat usus vastu wõtta. Igal lapsel on oma pärimisõigus. Taewase Isa lapsed päriwad ka — igawese elu. Misjugune rõõmus teadmine! Eks annud see märtritele furma minnes suurt julgust weel tuleriitabel laulda ja kiita oma Jumalat.

Jeesus ütleb: Kes Minu sisse usub, sellel on igawene elu! Joh. 6:47.

Noorte äratusnädal Tallinnas.

Juba teist aastat korraldasid Tallinna C. E.-lased ühise äratusnädala, et wõita noorsugu Kristusele. Selle ees käis ettevalmistav palve- ja pühitusnädal kõigis kolmes Eesti C. E. ühinguis, mis algas ühise koosolekuga Ev. Kristlaste palvelas 17. oktoobril, kus sissejuhatuses kõnelesid wened Sink ja Laks. Oli põhjust Issandat tänada möödunud aasta äratusnädalal saadud õnnistuste eest, kus mitmed hinged Jeesust leidsid.

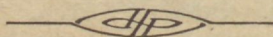
Järgnesid igaõhtused palvekoosolekud südamete puhastusega kolmes palvelas; reedel ja laupäeval ühised Allika tänaval baptisti palvelas. Laupäeval saabus wend Lauri Hokkanen, Helsingi wabrikuriku jutlustaja Soomest. Pühapäevaga algasid ühised suured koosolekud Lilienthali palvelas. Inimesi käis iga õhtu rohkesti. Nimetatud ühingute laulu- ja mängukoorid esinesid waheldawalt. Issandale tänu! Juba esimesel õhtul said mitmed hinged päästetud! Kuigi wahepeal mõned koosolekud kinnisemad, murrab Jumala waim nädala lõpu poole läbi ja järelkoosolekuile tulijaid on lõpuks nii rohkesti, et enam piiblitunniruumis on neid pidada wõimatu, tuleb koosoleku ruumis jätkata. Need olid kallid õhtud. Issand annab sõnale väge; lihtne

evangeelium, mis just patustele kõige tarwilikum, wõidab. Südamliku armastusega evangeliseerib Lauri Hokkanen, talle abiks on mitmed meie omad wened ja ühel õhtul ka juudi misjonär Smoljär Riiast. Kui mõjuv näha üht juuti Kristust kuulutatavat.

Laupäeval sõidab wend Hokkanen tagasi Soome. — Sadamas on saatmas hulk C. E.-lasi. Õhtul on veel wiimane koosolek. Hoolimata vihmastest ilmast on rahvast rohkesti. Iseäranis mõjuwad on noorte tunnistused. Ligi paarkümwend noort astuwad üksteise järel üles ja tunnistawad rahust, mida leidnud üksnes ainult Jeesuses. Paljud neist on tulnud just möödunud aastase äratusnädala ajal päästmisele. Issand on neid kannud. Rahvas jälgib tunnistusi põnewusega ja koosoleku lõpul on taas poodiumi ümbrus täis igatsejaid, kes murtud südamega põlwitawad Issanda ees.

Töö Issandas ei ole tühine. Saagu au, kiitus ja tänu meie tapetud Tallele ja suurele Aukuningale, kes igauhte nii kallilt enesele ostnud! Iga patune wõib tulla ja armu vastu wõtta.

Tänu ka kõigile, kes eestpalvetes kaasa aitasid evangeeliumi wõidule pääsmiseks. Kord näete pisarate külvist lõikust.

Rännak Ungari ja Itaalia.

Raklese Voldemar.

2.

Loomulik, et õhtulaud mulle hea maitse, eriti peab kiitma Budapesti vett. Sai pärast poole mõnegi linna vett maitsta, kuid Budapesti vastu polnud ükski. Sel õhtul tutvunesin juba mõne Ungari C. E.-lasega ja ka paari saksa noorega, kelledega ühes rongis olime sõitnud.

Õõkorterisse minekul, oli see üliõpilaskodus, võisin esmakordselt silmitseda Lääne-Euroopa suurlinna liikumist ja elu. Eks ta ole ju ikka teine kui meie Tallinna oma. Palju valgusreklaami, liikumist.

Budapest.

Budapest, Ungari pealinn, koosneb mitmest linna osast Buda ja Obuda õhtupoolne osa ja Pest hommikupoolne, koos siis Budapest. Ta on linn, mis väga jõudsasti kasvanud. 1800. aastal oli tal kõigest 54.176 elanikku, nüüd ühes naaberlinnakestega ligi 1¼ miljonit elanikku. Linna poolitab Doonau, millest praegu kuus silda üle käib.

Üldiselt on Budapest ilus linn; eriti ilusa vaate tasta saab Blocksberg'ilt. Selles ilusas linnas viibisin kümme päeva.

Linna vaatlemiseks polnud aga suuremat mahti; need paar päeva, mis varem olin kohale jõudnud, kulusid näituse korraldamiseks ära ja linna vaatamiseks polnud ennem juttu, kui alles pühapäeval 7. augustil pärast lõunat, mil ühe noore ungari-lase saatel vaatlemiskäigule asusime. Esimene käik suundus Doonau kaldale, Elisabeti silla juurde, mis suurimaid rippuvaid sildu Euroopas on. Temast vähe maad ülalpool jooksu on nõnda nimetatud „kettisild“. Saatja peatub selle lähedal ja jutustab, et selle silla ehitaja töö lõpul lausunud, et töö kõikipidi täiuslik on; kui keegi peaks sillast viga leidma, siis tema end hukkab. Otsitud viga, kuid pole leitud.

Ühel heal päeval läheb keegi isa oma pojaga sillast mööda. Laps, kelle silmad teravalt vaatavad, ütleb isale: „Isa, näe, neil lõvidel puuduvad hambad.“ Isa vaatab ja leiab, et asjaolu tõesti nii on. Teade sellest viiakse ka ehitajale — et ometi on viga ja ta olla end sillalt voo-gudesse heitnud. Jutustaja kinnitas, et see tõesti olla sündinud. Olgu kuidas tõsiasjad tahes, kuid ühte tahab see jutustus õelda: et inimese kõige parema püüdmise ja töö juures ikka puudusi ja viga leidub.

Ainult üks on, kes vigu ei tee; see on meie igavene Meister — Isa. Missugune Isa, missugune rõõm — ei tee viga!

Jätsime silla ja tulime S. Stefani doomi juurde, mis Itaalia renessansistiilne ehitus suure kupliga. Astusime ka sisse, pühas vaikuses ruttasid inimesed kirikusse, nõtkutasid omi põlvi ja andusid palvete lugemisele. Meil polnud mõtet palveid lugeda, vaid uudishimuliselt keerlesid silmad siia ja sinna, et aga näha, siseehitus särab mitmevärvilisest marmorist. Istudes mõned silmapilgud ka ta pinkidel, lahkusime, et käiku Millenniumsamba juurde teha, kuhu ka trammi abil jõudsim.

Mälestusmärk on püstitatud Ungari 1000-aastapäeva puhul. Poolkaarne ehitus valitsejate kujudega, kes Ungari 1000 aasta jooksul on valitsenud; keset kaart seisab kõrge sammast kujuga. Mälestusmärk asub Andrassy utal

otsas, mis suuremaid tänavaid Budapestis ja mille all ka maaalune raudtee liigub. Oleme linna metsas — parkis, milles asetseb ka ilus Vaida-Hunyad'i loss tiigiga; pole aega kaua peatuda; edasi liikudes leiame end rahva lõbus-tuspargis, park, milles igasugused karuselid, kuristikusõidud, elektrivankrid jne. Vaatlesin, kuidas keegi noor-mees suure suuga ja vaimustusega enda kõrval „India fakiiri“ kiitis, kutsudes tema imetegusi, sisse vaatama ja ta rääkimisel oli tagajärgi.

Vastas tegi teine noormees samuti lilliputlaste juures. Ja mis on see maailm siis muud, kui paik, kus igasugune pakkumine aset on leidnud. Önn sellel, kes ainult seda vastu võtab, mis Jumal pakub.

Õhtu oli võimalus Ungari koosolekul viibida, mis Gyulai Pál uccas peeti. Koosoleku kohaks oli hoov — milles paar puud kasvasid, ümber ringi aga maja seinad, rõdude ja akendega. Pöles elekter, kõneles pastor Sauvin Shveitsist. Osavõtjaid paari saja ümber.

Õhtu jõudis ka v. Koljo — Wernigerodest.

Konverents.

8. august oli siis nii õelda konverentsi esimene päev,

milles aset leidis linna vaatlus, mis ka veel järgneval päeval edasi kestis. Kõigest sest heast pidime näituse ja Euroopa liidu komitee koosoleku pärast ilma jääma. Siiski vähest aeg sain kasutada, ka teispäev, mil Blocksberg'ile ronisin. Ilusa vaate sain üle linna, väsitav oli küll üles mäge tõusta just soojuse tõttu.

Õhtul linnateatris tervituskooosolek, millele on antud Poola saadikutega loozhe. Teater on kaunistatud suurte pealkirjadega, näitelaval sama pilt, mis kaadel: suur käsi hoiab piiblit üle linna, segavalt mõjus raudeesriie oma kirevate kuulutustega.

Tervitused riigivalitsuse, linnavalitsuse, piiskoppide j. n. e. poolt. Lõpuks tervitas Dr. Podmaniczky soojade sõnadega Budapesti kokkurutanud võõraid. Võõrastav oli liig pikad palved. Laulu oleks tahtnud küll elavamana kuulda.

Konverents oli alanud.

Läheks pikale üksikasjaliselt kõike jutustada, ütlen kokkuvõetult.

Konverentsi pea teemiks oli C. E. noorsoo liikumise otstarbed ja eesmärgid, mis oma korda alateemeks jagunes.

Esimesel päeval 10. VIII. Meie päästmine

teisel „ 11. VIII. Meie pühitus

kolmandal „ 12. VIII. Meie teenistus.

Koosolekud olid paralleelsed, ungari ja saksa-inglise omad. Nii oli enne lõunat. Pärast lõunat leidsid aset

10. VIII. Noorsooliikumine ja Venemaa noorsugu. Laste ühingute-töö

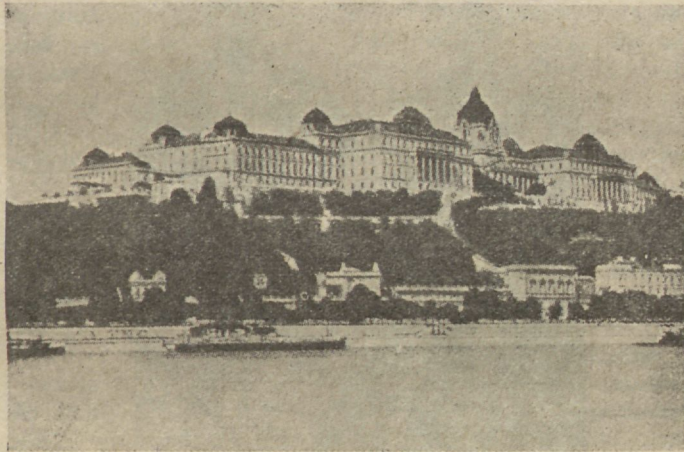
11. VIII. Noorsooliikumine ja noored Balkanil.

Noorsooliikumine ja kirikud.

12. VIII. Püha õhtusöömaag konverentsist osavõtjale.

Kõigest koosolekuist osa ei võtnud. Õhtuti oli järgmist.

10. VIII. Budapesti linna valitsuse poolt korraldatud tervitusõhtu välismaa saadikuile, milles Budapesti linnavalitsuse esindaja kõiki külalisi tervitas, millele James Kelly vastas, esides esiti Euroopa liidu komiteed

Ungari kuningate loss.

siis üksikute maade saadikuid, kus juures saadikuil lühike soov tuli öelda, teemile: „Mis oleme konverentsile kaasa toonud.“ Järjekord oli alfabeedi järele, nii siis tuli Eestil kohe esineda. — Eestlased tõid kaasa — sooja südame, lahtise silma ja südamlikud terved, oma 1000-aastase vanemale vennale.

Pärast tervitusi oli kontsert kunstnike poolt ja siis einelaud — limonadi, jäätise, puuvilja ja tortidega. Otse kuninglik oli pakutav, mis muud kui laskisime endale hea maitsta. Pärast jätkus veel kontsert — eriti mõjuvad ja head olid meeskoori laulud. Hilja õhtu lahkusime koost. (Järgneb.)

Elu kui unenägu.

Seisab küsimus, vastamata küsimus maailma tarkade teoorial:

Mis on elu?

Elu — mõistmatu, salapärane hoovamine läbi aegade. Algas ja lõppes, askeldas ja rühkis, murdis endale tee, võitis — kuid langes ja närbus. Tõustes üles, unistas kõrgusel, uhkustas ja arvas, aga — purunes! Purunes tuhandeks tükkiks, kui kallid riist, mille kildudel nuteti . . . nuteti pisarate merd.

Möllas elu . . . Möllas vihas, kees ja lainetas, hävitas ja lõhkus, siis vaikis — vaikis kustavas kohinas määratu ilmamerena vahutavil laineil kadudes kaldale. —

Mis on elu? —

Elu, mille altaris leegitses ja lõõmas tuli, põletaja tuli; kus ohverdati valgeid roose, salvitud südameverega, surmani haavatud südameverega, kus vastamata jäi küsimus — elu küsimus.

— See elu! — Elu, mis ikka jälle närtsival ja sureval haul leidis tee tõusta uena, ilusana, täis tungi ja tuld.

Oo elu, elu! Elu, mis oli kui unenägu, unenägu sonival ööl — võluv ja armas, arvatute ilusate luhadusiga . . .

Ahmis hing — ahmis . . .

Möödus vaid elu! Möödus kui unenägu sonival ööl, kiirelt ja ruttu, ah nii ruttu! —

Kadus öö, lõppes unenägu, katkes unistuslõng, mille tõsidust kuulutas koit hommikutaevas. Tuhmenesid pildid ilusamas unenäos, kaugesid ja kadusid, kustudes varjude ekraanil. Seisis teine külg, vali ja tõsine, kui halastamata hiiglane — murdmata, igavene. —

Ah nii ruttu kadus elu, unenägu, täis roosilisi maale „õnne“ galeriist! Ja pettis, pettis unenäona — sonival ööl . . .

Palju soove, palju lubadusi:

Rikkuste mäed, kuhjatud hindamata varandusist. Kuldsed paleed kalliskivide linnas. Öitsid lilled rõõmuuasul, „imelilled“, kummardades kutsuvalt omi kroone, meelitades end noppima. Ujusid, kui oasid kõrveliiivas, fatamorgaanad, üks

toredam teisest; kus igatsus vaikis ja soovid kõik lõppesid. Jah, seal — . . . Ent vaata, see oli unenägu, elu petlik unenägu! . . . Kostis nutt.

Veesid pisarad, veesid ja langesid varemeil. Purustatud — varisenud . . .

Elu mõistmata, seletamata, kui unenägu oma juhtumiste ja varjukülgedega. Säilis vaid küsimus, vastamata küsimus: Mispärast? mispärast? Lõppenud pahasti ilusaim unenägu, kadunud lihavad lehmad täitmata näljas ja närtsinud lopsakad viljapead, täis töötavat saaki, kõrvetuules, tühjuse neelatud . . .

Siis käis inimene, valitseja oma teed raugenult ja rõõmutult. Ei hommikul elustanud päikese tõusega õhtul viinud kuldset kustuvad kiired rahhu.

Sest selgust nõudis inime-ne, kuningas, roidunud ju hommikul — ei lahenedud, probleemid ega selginud arusaamatused. Vaaraole ei ükski võinud seletada, ei ükski!

Nõuta nad seisavad, need suured ja kuulsad: pole vastust neil, pole abi. Ent miks nii? —

Jumala ilmutatud mõte, unenägu, kaduvuses valitsevale kuningale. Üks and, ent milles peitus päästmisplaan — jumalik, suur. Sest, jah jäi see mõistmatuks seletamatuks tarkusest maisest, mis urgitses ja otsis põrmus, millele olid lukustatud nägematud ilma salapäraseid värvad.

— Elu, Jumala südame imelik tuksumine, Jumala mõte! Sa tulid — sind ei mõistetud. Sa olid — sust ei saadud aru. Sa läksid ära — ent targad ei teadnud kuhu?

Elu, jah unenägu . . . Ruttav, petlik, mõistmatu unenägu.

Elu — Jumala hingeõhk — suur ja jõuline! Sest selguvad arusaamatused üksnes Jumalas ja lahenduvad küsimused tumedad, tarkusest ülemast — püsivast igaviku troonil. Elu — Jumala and — kui unenägu valitsevale kuningale tuleviku pärast.

— — — Nobedalt ruttas jalg, töötas käsi . . . Kostis sirpide sahin valminud viljas ja kullana

Ungari pruutpaar rahvariietes.

valgus salve kogutud vili. Et oleks leiba nälgas ega langeks tarmutult tühjuses . . .

Elu — kui unenägu, Jumala and!

— Aeg koguda kadumatuid väärtusi kaduvail põldudel. Et täidaks vaid vili rohke, puhas, salved igaviku aidas . . .

Enim armastas ta aga noor-mehi. Kuidas värises ta süda kaastundmusest piinatud ja õnnetute noorte inimeste vastu, ja kuidas hõiskas ta, kui keegi noormees leidis rahu Kristuses ja siis oma elu Õnnistegijale pühendas! „Armsad noormehed!“ olid peaaegu ta viimased sõnad enne surma.

Teda otsiti kõigist koormatuist. Tänapäev elavad veel mitmed, kes ta juurde tulid suures ja kardetavas elukriisis, ja sealt lahkusid julgustatuina ja kinnitatuina uuele algusele uuel ja heal teel.

Kenamat mälestussammast ei või talle püstitada kui tõsiasi, et ta teades tuhanded saladused, kingitud usaldust iialgi kurjasti ei tarvitanud.

Ustavalt kasutas ta aega, et ikka tublimaks saada Issanda töös. Ta uuris muusikat, aga ise sealjuures mures olles, et läheb palju aega kaduma, mil võiks Issandale töötada. Siis käis ühes kõnekunstikoolis, et harjutada end avalikus kõnepidamises.

Ehk ta küll oma aja täiesti ära kulutas tööks Jeesusele, ei olnud ta rõõmsameelsuse vastane. Kui õnnelik ja rõõmus võis ta olla ja ka teisi rõõmustada!

Politiilisest vaimustusest tahtis ta vaba olla. Ta kuulus dzhenthlmennide parteisse, nagu dr. Emil Frommel, kes tahtis kuuluda ainult viisakate inimeste parteisse.

Ta raudne energia väärrib erilist tähelepanu. Ta oli mees ettevaatliku, aga kindla sammuga. Ja tagasipöörmist ta juures ette ei tulnud. Kuni surmani läks ta edasi, eestkäit oma elutöös noormeeste heaks. „Ega siiski tagasiminekut pole?“ — oli ta elav ja tõsine küsimus lühike aeg enne oma kojuminekut Briti rahvussekretäriilt. Ei mingit lonkamist, ega miskit hooletust! Seepärast pistis Williams ikka piirivaiad oma tegevusel, et ta armastatud noormehed läheksid ikka edasi, et sisse ei pääseks tagasimineku. Kõrge vanaduseni oli ta esimesis ridades. Kaheksakümne aastase raugana nokkis ta kord üht vana sõpra, kes oli puudunud viimaselt koosolekult ja seega vabandas, et arst olevat talle ära keelanud öösiti nii tihti väljas viibida. „Soo,“ ütles Williams, „see on kõik, mida mulle ütlete. Aga ma annan teile head nõu, mille järele võiksite teha niisuguseil olukordadel. Ma avaldan teile oma saladuse,“ ja pani käe armastuses sõbra õlale: „Vahetage ära oma arst, vahetage ära oma arst!“

Aeg valmis, et ei satuks teadmata tulevikku ega süngus kohutaks eel . . .

Aeg puhasta ja vormi, et sobiksid valmistatud kivid kuldse templis, templis aulises — jäädavas.

Elu — kui unenägu! Ah, et sind mõistetaks, hinnataks ja kasutataks, kuni sa alles oled!!!

M. Krimm.

George Williams.

Kristlikkude Noormeeste Ühingute asutaja.
V. Jõrni järele J. S.

Õnnistegija juurde tuua nõuab armu, tarkust ja takti.

Georg Williams püüdis kõik kohased abinõud tarvitusele võtta, et noortele inimestele ligi pääseda. Ta meetodika tagajärg tunnistab süütuks abinõud, mida ta tarvitas ja soovitas neid teistele.

Kui talt küsiti, kuidas paremini ühele noormehel ligi pääseda, vastas ta: „Ära tülitse taga — kutsu ta parem õhtusöögile!“ Üht sõbralikku seltskondlikku koosviibimist teelauas pidas Williams alati parimaks sissejuhatuseks igasuguseile tagajärjekaile koosolekuile.

Huvitav on, kuidas ta ühes esimestega, kes ühinesid palvele tema magamistoas, oskas ühe noormehel Kristusele võita. See mees nimega Rogers, tegi palujaile suurt muret oma vastutööga. Ta oli esimeheks ühingu, mis kandis nime „Vabadus ja kergus“ ja oma õudseid koosolekuid pidas naabruses olevas kõrtsis nimega „Hani ja praerest“. Rogers püüdis iga hiljutipöörnut hirmutada ja maailma tagasi viia ja omades mõjukat seisukohta äris oli ta suureks takistuseks palujate usutööle.

Ühel õhtul pidasid sõbrad nõu, kuidas mõjuda vaenulise vastase peale. „Kas keegi teab öelda,“ küsis Williams, „mida armastab ta eriti, et võiksite talle seda anda? Kas võime midagi teha, mis võidaks ta viha meie vastu?“

Keegi eemalolijaist arvas muiates, ta armastavat väga austreid.

„Siis muretseme talle austreist õhtusöögi,“ ütles Williams, „kes on osavaim teda sinna kutsuma?“

Määrati üks, kes seisis ligimal ühingu „Vabadus ja kergus“ esimehele; parajal tunnil teatati talle, et hulk noori inimesi austri-õhtusöögist tahtvat osa võtta ja nad rõõmustuvat, kui ta nende seas on.

Sarnane kutse tegi talle nalja ja ta võttis selle vastu. Ta elas läbi huvitava ja lõbusa õhtu. Williams oli käskinud, et sel õhtul igast ümberpöörmise katsest peab loobuma. Rogers õppis siin; et kristlikud noored inimesed olid hoopis teised, kui ta ikka oli mõelnud ja nende õilne olemus oli enam väärt, kui tema sõprade ülalpidamine. Selle õhtu tagajärjest jutustab ühe Williamsi sõbra päevaraamat:

„Päeval tuli George Williams mu juurde ja ütles, et täna sündivat midagi erilist, sest Püha Vaimu töö olevat tunda. Keegi noormees

Rogers mõtles tõsiselt oma hinge päästmise üle. George Williams kõneles temaga ja otsustati õhtul palvekoosolekut pidada. Järgmisel hommikul oli Rogers veel rahutum ja ma ütlesin George Williams'ile: „George, mis on Rogersiga sündinud?“ — „Ma ei tea,“ vastas ta, „aga ma tunnen et ma ei pea kauem ta eest paluma. Kui ma sel hommikul ta eest palusin, näis, nagu oleks üks hääl mulle öelnud: „Jah, ma teadsin, et ta on ümber pöörnud.“ — Warsti selle järele ühendus Rogers väikese karjaga ülal toas. Ta nimi leidub Londoni Kristlikkude Noormeeste Ühingu esimeste kaheteistkümne liikme seas.

Williams kasutas hoolega magamaminemise aega, et rääkida mõni tõsine sõna ühe ehk teise ametvennaga. Kes ta eest tahtsid kõrvale põigelda, luurasid ettevaatlikult, et kardetav ametvend ei seisaks kusagil magamisruumi viivas käigus. Teda ära ajada oli võimatu, sest ta pealetungimine ei olnud haavav.

„Mitte tema kõne, vaid ta ise oli see, kes tõmbas ligi noori inimesi,“ jutustab keegi tast. Ta mässis meid tarka ja armsasse kõnesse ja võttis meid kaasa paari kaupa, et minna suurt päevajutlustajat kuulama. „Londonis osati,“ nii tähendab ta truusüdamlikult, „südamliku käepigistuse väärtust hinnata.“

Ühel saadikute konverentsil, kui ta kõneles abinõudest, mille abil tõsta ühingu mõju, andis ta nõu pealtkuulajatele, et nad muretseksid omale noorte inimeste nimed. „Võtke üks neist,“ ütleb ta, „kirjutage talle kiri. Pigistage ta kätt. Kutsume ta teed jooma. Minge ta seltsis jalutama. Näidake talle lahkust ja teie võidate ta Kristusele. Ühe tulles järgivad teised lambakarjana. Olgu teil soe süda, suu ja armastav hing. Jumala arm hoiab äparduse eest. Selle abinõuga võidetakse iga raskus.“

Williams nägi üksikus üsna õieti kogu elu võrratut mõju. Ühele sekretärile kirjutab ta: „Ärge unustage, et kui aastas ainult üks noormees viidakse nii kaugele, et ta õpib Önnistegijat tundma, armastama ja Ta järel käima, siis on sellest küllalt! See noormees võib oma vanemaile toeks, rõõmuks ja sõbraks saada. Tast võib saada pühapäevakooli juhataja, kristliku koguduse vanem ehk liige, kodu- ehk välismisjoni abiline; ta võib saada ühingu tegevaks liikmeks ja palju noormehi Kristuse juurde juhatada; ta võib ühingu juhatuse liikmena paljud inimesed töös pidada, voorusi edendada, õnne levitada ja jätta järele perekonna, kes Issandale töötab.“

Noormehe tuleviku ülevaade oli tihti ta kõnede sisuks. Ja kui elavalt maalis ta oma pealtkuula-

jaile silmade ette inimelu väärtust! „Mispärast,“ küsis ta kord, „tehakse nii palju kära noorte inimeste pärast? Ma vastan loetelles, mis noor inimene võib teha: ta võib oma tervise rikkuda, oma keha nõrgestada, oma kombelise iseloomu hävitada, oma koha kaotada, joomariks muutuda; ta võib murda ema südame, võib teisi noormehi ja naisi eksitada ja olla igavikus ümbritsetud kadunud hingedest, kes teda peavad oma hukatuse põhjuseks. Aga tänu Jumalale, ta võib ka midagi muud teha: ta võib oma pattu kahetseda, evangeeliumi uskuda, oma terve südame Kristusele anda; ta võib oma elu hoida, peremehe lugupidamist võita ja talle suureks abiks olla; ta võib oma isa aidata ja suureks rõõmuks oma emale ja õdedele olla; ta võib pühapäevakooli õpetajaks saada, ta võib toetada välismisjoni ja kodu selle tuline asjaajaja olla; ta võib end kõrvale hoida joovastavate jookide eest ja sadad sundida samuti tegema oma eeskuju läbi; ta võib oma elu ja tuliduse läbi paljudele noormeestele abiks olla, neid Önnistegija juurde juhatades. Siis ei kaeba nad ta peale, et nende hukatuse põhjus olevat, vaid saavad igavikus ta sõpradeks!“

Ja sellele eesmärgile püüdis ta väsimata tulidusega ja tõesti eeskujulikul kombel. Keegi, kes oma noorpõlves läks kord ta kaasas ühel pühapäeval koolist puudunud pühapäevakoolilapsi külastama, kirjutab:

„Ta jooksis nagu kass järsust trepist üles, et ma vaevalt võisin talle järele jõuda. Tema uksele-koputamise järgi ilmus naine, kes ettevaatlikult avas ukse praokile. George pani kohe jala tuppa, et takistada ukse kinnipanemist, ja küsis laste järele. Nurisedes lasti meid viimaks sisse, ja George kõneles südamlikult emaga ja lastega, ja äraminekul töötati talle, et lapsed saavat tuleval pühapäeval valmis olema, kui ta tulevat neid kooli viima.“

Koputamise peale teisele uksele, lasti meid samuti nurinaga sisse ja leidsime neli iirlast kaardimängult. George noomis neid kartmatult nende jumalatu elu pärast ja kujutas pattu nii kardetavana, et nad sügavasti olid liigutatud, kui neist lahkusime. Ta oli õrn nagu ema laste juures, aga kokkumatu nelja jumalatu iirlast noomides.“

See agar pärli otsimine oma Önnistegija kroonile jäi ta elu otstarbeks. Sõites üle Atlandi ookeani, et Ameerikat külastada, tegi ta selle omale kohuseks iga hingega laeval kõnelda: kaptenist ahjukütjani, mängijaist I klassi kajuti suitsetamisaalis reisijateni laevalael. Tähelepandav siinjuures on, et seda ialgi ei juhtunud, et ta oleks saanud kurja ehk eemaletõukava vastuse.

Hispaania wennad.

D. Alcof'i järele D. W.

9. Nii jõudis otustav feebõttund. Wiimase pilgu heitis Karlos tuttawale ümberruule, võttis unustusjäänud kitarrri ja lahkus toast.

Karlosele oli omu majas torni ülemine tuba kasutada antud: seal ta wõis segamatult töötada. Dse tema all elas Gonjalvo jefi ajast, kui Lojaada kunst wõimal-

das talle ehk küll waewalise liikumise. Nii pidi Karlos nüüd hilju ja ettevaatlikult mõõduma, ei walgustanud kiftast keerdreppi ta ainuisti walguftir.

Karlos hammaatus nähes tuld onupoja toas, ja ehmunult taganes ta, kui ilmus famal hetel Gonjalvo ufefe, warustatud mantli ja mõõdoga.

„Baata! Keda ma näen?“ hüüdis Gonjalvo ällatunult, „ja põgened, ja seegi jooksed ja kindlamalt hukatusel! Ära tee seda, Karlos; — ma mõtlen aujalt, ära tee seda!“

Et ükski neid ei kuulaks, olid nad tuppaa astunud; veel hoibis Gonjalvo tõrviut käes. Ta oli tõjine, kahwatu, kuid ei pilget ega wiha paistnud ta näolt.

„Sa ehtid, Gonjalvo! Mu põgenemine on ette walmistatud, ja ma usaldan teda, kes pakkus mulle sealjuures oma abi. Kuid sinu pärast kardan ma, Gonjalvo, su tee on hädaohstlikum minu oma!“

„Mis tead ja seft, poisj?!“

„Ei midagi kindlat, kuid süda ütles mulle, et ja ruttad asjata. Sind ootab hädaohst. Ja oleks sul ingliskeel, neid raudleid südameid ei saaks ja ial purustada!“

Gonjalvo naeratas. „Mina aga ütlen sulle: ma tunnen teed südamel juurde ja leian tal — Veel üht: On see süüdistus põhjendatud?“

„Ja!“ Don Karlos wastas waewalt kuuldawalt. „Ta oli doktor Egiidiuse õpilane ja oli tundmises minuist taugemal. Kuulub ta nende hulka, kes peawad Kristuse pärast kannatama, siis on tal ka nüüd täielik rõõm ja rahu. Kristus on ta juures, seda ma usun kindlalt; tal on warandus, millist ei wõi ükski kiustatus riihuda!“

„Ta on piha ja elab kord taewas,“ jostatas Gonjalvo. — „Ometi — kas ei ole kogu Sevillas ainumist meest, kes tõstaks mööga? Ühtki peale minu, wigase?! Sel tunnil tänan ma Jumalat, et ta kinkis mu jõuetuile liikmeile niipalju jõudu, et need mind kannawad mu õnne häwitaja juurde!“

Ta parem käsi haaras mööta, ta silmad wälkufid.

Ehmunult taganes Karlos: „Sa mõtled tapmist?!“ kogeldas ta.

„Tapmist“, wastas Gonjalvo külmalt.

„Do, toots mu weto talle tuhat surma ühe asemel. Põrgupiina, ei kõike koledat, mis inimaju wõib weel mõelda, peaks ta kannatama, kiire surm on sellisele kolelise liig hea!“

„Sa teotad, Gonjalvo, — jeda andes-tagu Jumal!“

Hetkeks langes Gonjalvo toolile, ta pidi hoidma nõrka jõudu oma wäinud liikmeis. Wäljas lõi kell kehtööd; kumbki ei pannud jeda tähele.

„Kui ja tunned inimesi, kes on walmis õigel ajal oda tõmbama,“ algas Gonjalvo jälle; Karlos aga ei lastanud teda jätkata.

„Ei ole see waid üks, keda arwad, see on laatanlikult wäljatöödatud kawa, hirmus masin, mis purustab, surmab, häwitab koleda wõimuga! Ei tööta seal waid Baldez ja Munebraaga, ei, terve kolleegium otsib õnnetuid. Ja surmahäda ja täna kõik need pimedusteennid, siis seisaks homme veel suurem hulk nende kohal ja jätkaks sama hirmust tööd. Ei awa ükski inimwõim triaani wärawaid, milliseid walwab see tuhandedpäine hüda!“

Gonjalvo õhkas. — Weerand üks lõi kell wäljas tumedal toonil.

„Tulgu, mis tuleb; mu oda peab ta wähemalt wälkumas nägema!“

„Mõtle enesele, Gonjalvo,“ palus Karlos tungiwalt, „mis ootab sind siis?!“

„Olgu! Tema saatust olgu minu saa-

tus. Kui tabab teda kiriku needmine, siis tabagu see mindki; on temale, puhtale, weatule, määratud kannatada, siis ei taha minagi teistki!“

Suur sõna; Karlos wärises. Teda kolutasid walu ja üksilbus, mõte wanglale, piinakambrile ja tuleriidale riinus talt peaaegu mõistuse; — ja lühike arnuaeq mõddus paratamatult; kui ta ei kohta Peepet, ei ole enam pääsmist!

Siiski ei wõinud ta onupoega jätta, ta wõitles ta waeje hinge pärast, kujutas talle Jumala armastust, mis kinnitab Maariat raskes wõitluses, mis wõib ta teda patu-ahelaist päästa. Mis olid nädalad, mis kuud täis hirmsamat piina igawese taewaõnduse wastu?! Mis jääb Munebraagale, kui teda kutsutakse ta patuelust ja lufuseft Jumala kohjutajate ette? Zgawene tuli, mis ei kusta ial!

„Ja sina? — miks tahad sa põgeneda, seisad sina ta nii kindlas kaitjes?“ küsis Gonjalvo kahtlewalt.

See sõna tabas Karloji südant. „Weel ei ole ma kutsutud,“ ütles ta tasa, „kuid iga tund wõib mu saatuse määrata. See- pärast luba mind sulle ühte öelda, onupoeg: muretse oma surematu hinge eest ja ära määri teda tawmise ja furjuega. Ka sina wõid rahu leida, mis täidab Maarja hinge. Vase, et wõtatšiu kaaja troosti, et see tund oli sulle õnnistuseks!“

Wäheke rõhuwat waikimist, siis hüüdis Gonjalvo äkki: „Ma rumal, ohwerdashin kasuta kõnelusele kalli aja; peaaegu mõddus määratud aeg! Meie teed lahkuwad, anna mulle kätt Karlos; tõesti sel tunnil wõitšid ja mu südamel!“

Kõik asjata kaotamine wõitmises! Kurwalt ulatas Karlos onupoja käe, kuid imelik see ei haaranud wäljašrutatud kätt ega tõusnud toolilt.

Surmuhawatult istus ta seal, hirm peegeldus näol; ta huuled liikufid. „Mis on? Ma olen kui surmud — ei saa jalgu liigutada . . .“

„Jumala hääd“, hüüdis Karlos, tal näis, kui oleks ime sündinud.

Weel tundis ta katoliiklasele omaft ebausk. Kolm sajangut hiljem oleks ta teadnud, et Gonjalvo nõrk jõud ei wõi sellisele närwidepingutusele wastu panna, see oli loomulik reaktšioon.

„Surmud —“ hädaldas Gonjalvo, „surmud! — See on Jumala käsi! — Liikmeid, mis pühendafin patule, tabas Tema needmine! — Halasta, — Zššand Jumal, halasta!“

Mõddus saatustliku tunni kolmas weerand. Nad ei kuulnud.

Walusas ošawõtus põlwitas Don Karlos õnnetu ees, hoibis tardunud kätt omas käes ja püüdis jeda soendada. Ta rääkis talle sõnu täis armastust ja ošawõttu, täis troosti ja lootust; ei mõeldud ta enesele. „Kui rumal,“ hüüdis ta wiimaks, „ja wajak arsti abi, wõibolla ei ole veel hilja! Wärawawaft peab . . .“

„Ei, ei, mõtle enesele,“ liikas Gonjalvo tagasi, „mine, — mine, mis ja weel ootad!“

Liig hilja! Kästiw koputamine wärawale pani mõlemaid ehnuma. Nad teadsid, mis oli tulemas.

Wärawa nagises, kuulufid sammud, hääled.

Gonjalvo leidis esimesena sõnu. „Pü-

ha walitšuse ametnikud!“ hüüdis ta hirmunult.

„Mii olen ma kadunud,“ ütles Karlos; ta otsale tõusis hirmuhigi suurte pisaratena.

Zu kuulis Gonjalvo samme tornitrepil, nimetati Karloji nime. „P. ida end,“ kii- rustus ta, „p. ida end ruttu!“

Hetkeks kinnitus Don Karloji pilk an- nale. Parem kaheksakümne jala kõrguseft alla hüpatu ja lamada purustatuna all kui langeda algaufilide kätte! Kuid — see oleks enefetapmine, ja selle keelas talle ta usk. — Jumala nimel, julge lõpuni!

„Nad on su jälil, Karlos; — on sul midagi warjata, siis anna see mulle!“

Karlos ulatas talle eestiajaja kalli kingituse; sefud hiljem oli see ju warjul Gonjalvo kuu all, waheda piftoda kõrwal.

Zu wajas wäljas käsi ufelingile; tõrwiwalgus oli wangistajaid kohale juhatanud.

„Minu pärast,“ kaebas Don Gonjalvo, „ma olen su tapja!“

„Ei, ei, see on Jumala hüüe!“ Õrnas noormehes äras sel hirmsal hetkel julgus- wain. Kindlal pilgul, wõiduldaige näol waatas ta algaufilidele wastu.

Ka Don Manuel, äkki lügewast unest äratatud, tungis nendega tuppaa. Mupat- likult palus ta neist wolituse, see oli kor- rapäraselt kirjutatud ja kandis piha walit- šuse karedud märki: mööta ja õlipuu-õfia. Oleks ta turingas, ei wõiks ta ta enese poja päästmiseks enam midagi öelda. Siin aga ei mõeldudki ta midagi teha; saaks ometi ford rahu. See pärast ulatas ta kirja tagasi, ega olnud tal ühtki ošawõtu- pilku wangistatule.

Wõimetu wiha näris Gonjalvo südant. Do, waid hetkeks jõudu ja terwist! Ta hea nuga tabas neid kõiki; Karloji oleks siis aega põgeneda, saaks siis last enefest pärast, mis tahab!

Kahulikult ütles Karlos: „Ma olen walmis. Tahate mu asju läbi otsida, siis palun ülemisses tornituppaa.“

Wangistajajast piiratud läks ta ufse poole.

„Don Karlos,“ hüüdis Gonjalvo wäri- sewal häälel, „mine Jumalaga! — Tõesti, ja oled tubli mees!“

„Seda ütles ka Kru'le!“ Walusa pilgu saatis Karlos tagasi, siis langes üks ta järel lufftu.

Ei teftnud kaua, kui kõstid jälle sam- mud trepil, fojas, õues. Piha walitšus nõud tapufit, waikimist ja waikust.

Tund hiljem aranes triaani juur wä- raw, et nut ohwert läbi lasta. Eht his- paanliku wiijaufega kummardas wangi- waft uue juurdetuleja ja ta saatjate ees. Nagifebes langes wäraw kinni, tugewad raud ja riivid pidid jeda unesti kaitšma.

Siin sees õõ, piinab, surm, — seal wäljas päitešepaisteline, roõšiline elu täis rõdumust, wärsket askeldamist. Karlos d' Alwarez'il ei otud seft oja; kõigest, mis talle wäärtusline ja kallis, ei jäänud talle muud kui — Jumala arm! —

IX.

Nädal wõis olla neist sündmusist möö- dunud, kui Don Zuan hüppas hobufelt oma onu maja ees.

„Kus on mu wend?“ küstis ta wärawa- wahilt, „leian ma teda ta toas?“ (Zürgneb.)

Vähe, üpris vähe teame Rusbroeki Johannese elukäigust. Täiesti teadmata on ta perekonna nimi, kuna ta sündimisaastaks arvatakse 1293. Vanemaistki pole rohkem teada kui seda, et ema olnud jumalakartlik, kelle hoole alt poeg 11-aastasena lahkus sugulaste poole kooli. Brüsselis sai ta alghariduse ja kusagil mujal õppis ta usuteadust. Vaimlist kõrget intelligenti lasevad oletada, mõtte sügavuse juures, vormi puhtus ja mõtte selgus, ka näib ta laialdaste ja mitmekesiste teadmiste üle valitsevat. Kaldudes süvenemisele ja vaatlevale mõtlemisele löikab ta enam ja enam sidemeid läbi, mis teda hariliku eluvooluga köidavad. Viimased aastad elab ta täiesti erakuna, oma hinge süvenemistegevuse juures kogudes oma ümber inimesi, kes igatsesid täie pühitsuse järele. Alandus, sügavus ja armastus on ta isiku põhijooned. Ta püha elu oli üldiselt tuntud ning tunnustatud. Harilikkudest üldinimlikkudest hingeõigustest ja vajadustest oli ta välja jõudnud, ning teostas vaimuinimese eluprintsiipi. Ta mõttekäikudes on taulerlikku ja susolist. Kes kellegi peale on mõjunud, on raske öelda, sest nad elasid kõik ühel ajal. Üks on aga kindel, et Rusbroeki Johannes on Eckharti uurinud ja võimalik ehk isegi Kölnis kuulnud. Rusbroeki Johannes on palju kirjutanud pühitsusteest. Nimetada võiks: „Vaimuliku kõrguse kaunidus“, „Õndsuse peegel“ ja „Seitse armastusastet“.

„Jumalasõprade“ hulka kuulub ka Rulman Mersvin Strassburgist. Tema kodu oli kodu „jumalasõpradele“, kus need kaitset ja abi leidsid. Müstilist kasvatussisulist kirjandust rikastas Mersvin oma hea raamatuga: „Üheksa kaljut“. Raamat käsitleb teed hinge puhtusele, pühadusele ja näitab takistusi sel teel täiusele ja üheksaamist Jumalaga.

Hästi on meile oma surematu raamatu „Kristuse järelkäimise“ läbi tuntud Kempeni Toomas. Sündinud on ta 1379 ehk 1380 Reinimaal Kempeni linnakeses. Perekonnanimi Hamerken. Pärit on ta kehvast käsitöölisperekonnast, kus aga jumalakartus näib au sees olnud olevat. Noorelt ilmutab end Tooma juures sügav usuiline otsing 13-aastaselt lahkub ta kodunt, et astuda vennastuskooli Windesheimi. Koolis leiab mõtteosalisi ja leiab oma usuigatsuse kehastust ühes õpetajas, kes teda juhib süvenenud usuarengu aljoonile. 20-aastasena lahkub ta koolist ning astub kloostriisse. Siin andub ta sõnakuulmisele, teenimisele, vaiksusele ja süvenemisele. Ta tõuseb samm-sammult kuni noorte juhtijani ja viimaks vennastusmaja juhatajani.

Kui vaikne, selge, ühetasane jõevool on ta elu kloostrimüüride taga. Ta rikkaliku sisemise elu viljana aga on meil tema raamatud, milledest ilmakuulsuse on omandanud eelpool nimetatud „Kristuse järelkäimine“.

Ka reformatsiooni eeli ja ajal oli olemas sügavat usuelu, kuigi enam katoliikliku karakteriga. Müstiline liikumine selle aja ümber nimetatakse kvietistlikuks müstikaks, mille põhiigatsus oli rahu, hingusele jõudmine.

Püha Tereesia ei ole mitte üksnes selle liikumise suurem esindaja, vaid üldse suurim hinge analüütik müstikute seas. Tema elulugu on põhjalikku käsitlust leidnud nende ridade kirjutaja poolt „Evangeeliumi Kristlase“ 1925. aastakäigus.

Juan de la Cruz on Tereesia sõber ja selle mõtete kehastaja. Nende elukäik on mitmeti põimitud ja leiab osalist käsitlust ühes kirjutuses. Rahu, sisemist hingamist, saavutatakse alistumise teel Jumala tahtmisele. Armastus kannataja Lunastaja vastu on hinge jõud, mis oma elust vabastab. See armastus sünnib eluloobumise, vaikimise, askeesi ja iseäranis Kristuse kannatuste vaatlemise teel. Selleks on aega ja sisemist vaikust vaja, kuni hingeseisundid algavad kõnelemist ja inimene olemise põhjani vaibub Jumalasse upub.

Michael Molinos tuleb noore usuteadusdoktorina 1670 Rooma linna. Ta on mõisniku soost, rikas ja teravamõtteline. Pea on ta Rooma kõrgema kihi lemmik, kellelt kõik nõu käivad küsimas. Ta raamat „Guida spirituale“, mis 1673. aastal ilmub, sisaldab Hispaania müstikat, Tereesia ja Juan de la Cruze süsteemis. See raamat loob uue usulise liikumise Roomas. „Kui soovid, et igavene kuningas sinu hinge tuleks, pead sa oma südant puhastama, nii et oleks puhas, rahulik, vaba, elanikuta, tühi, vaikne ja alandlik.“ Molinos arendab suurt ja laialdast tegevust, juhtides inimesi sissepoole, varjulepandud elusse Jumalaga. Prantsuse jumalavalatu kuningas Ludvig XIV ässitati jesuiitide poolt üles, kes paavsti peale mõjus, nii et 1685. aastal Molinos, kui eksiöpetaja inkvisitsiooni kohtu ette veeti ja vangitorni heideti, kus ta 28. detsembril 1697. aastal ka vaevade kätte suri. Ta ütleb kord ise: „Kui meie räägime, siis ähvardatakse meid galeeridega, kirjutame meie, siis näidatakse meile vallasammast, kui aga vaikime, peame vastust andma Issandale. Mis peame siis tegema?“

(Järgneb.)

Ajamärkisid. Dr. A. P. Franklin kirjutas Los Angeles mõnda huvitavat. San Francisko on tervelt 3 inimest, kes ütlevat endid olevat Messia. Üks neist on Kristuse sarnane selle poolest, et tal on pikad juuksed ja habe, teine sellest, et tal on 12 apostlit, kolmas ei paista teda meelde tuletavat isegi neis välistes asjades. Ei keegi neist ole nii väga valmis kandma risti või surema sellel.

Peale selle külastab „maailma õpetaja“ Krishnamurti Indiast Annie Besantiga Kalifornias ja kõneleb ühes Los Angelosi katedraalis.

Krishnamurti ei paista tulnud olevat nii rahvast lugupeetuks, kui A. Besant oli lootnud. Ühel päeval käisid ta juures hotellis mõned ajakirjanikud, kes tegid talle küsimusi: „Kui teie olete Kristus,“ ütlesid nad, „miks teie siis reisite nii ruttu ja olete aset kõige peenemates hotellides ning elate säärast suursugust elu hoopis vastupidiselt Kristusele?“ „See ei puutu teisse,“ olla vist see oma tehtud „vabastaja“ vastanud, ja selle järele lahkusid leheneegrid ta juurest, saamata ta jüngeriteks ja ka teda risti löömata.

Alkoholiohvid. Borni kohtuarst prof. Müller-Hess avaldas statistika, kus muu seas leiduvad järgmised arvud: „Saksamaal on 170.000 idioti, kellest 100.000 tuleb panna alkoholi arvele. Parandus- asutustesse on paigutatud 80.000 langetõbist, kellest 60.000 on oma isade joomahäiguse ohvrid. Kuid kõige kurvem tõsiasi on see, et maa tagavarajõud on otsas. Kolm suurt pahet, tiisikus, suguhäigused ja alkohol on kohutavalt levinud. Ainult joomahäiged on Saksamaal registreeritud 400.000, kelle tõttu 300.000 abielunais ja 1 miljon lapsi elab suurimas hädas.“

Kohutavad arvud! Ja eks tee alkohol ka Eestis sarnast laastavat tööd.

Konfeti kirikus. Inglise pulmalistel on viisiks saanud kirikus viibivat noorpaari kui ka pulmakülasti konfettidega üle puistata. See komme olla viimasel ajal nii laialdaseks saanud, et vaimulikud juba tarviliseks pidasid tema vastu karedalt välja astuda. Mõnes kohas on konfettide tarvitamine kirikutes ära keelatud ja keelust üleastujaid trahvitakse.

Augustikuul Londonis ära surnud proua Edith Douglas Hamilton on maha jätnud ligi 2 miljonit naelsterlingit (ligi 2 miljardit Emk.) Sellest pärandusest on ta suuri summasid ohverdanud teosofiliste sihtide heaks. Nimelt 25.000 naela Annie Besantile ehk

mõne teise teosofilise liikumise juhile. Ida-Ordule 10.000 n. st. Muu seas ka 2000 naela Londoni taimetoitlaste ühingule.

Armastus. 1921. a. puhkes Himalaja mägestikus suur metsa tulekahi. Peaaegu kõik inimesed ümbruses olid tegevuses selle kustutamiseks. Seal nägin ma mõnda meest seisvat ja vahitavat ühe puu peale. „Mis teie vahite?“ küsisin. Vastuseks näitasid nad ühe linnu pesa peale, täis väikesi linde, ühel puul mille oksad juba põlesid. Selle kohal lendas üks lind metsikult ümberingi. „Meie sooviksime päästa seda pesa, aga leekide tõttu ei või meie ligemale minna“, ütlesid mehed. Mõni minut hiljem seisis pesake leekides, ja ma mõtlesin, et nüüd lendab emalind küll ära. Aga mu suureks imestuseks nägin teda lendavat alla ja laotavat omi tiibu väikeste üle.

Seitsme magaja katakombe pärast välja kaevamist.

Kaevamisi Eevesuses. Eevesuses, Pauluse misjonitöö ja pärasises kristliku kiriku tähtsas sõlmekohas, on tehtud viimasel ajal kaevamisi. Tööd on juhitanud Saksa prof. Deissman. Ta on aru annud Berliinis kaevamiste tagajärgedest. Eevesuse juures on olnud n. n. seitsme magaja koobas. Rahvajutu järele on see olnud ühenduses muinasristiusu jumalateenistusega. Nüüd on tõeks tehtud, et see on lai ristiusu katakomb (maaalune matuspaik — surnuaed), mis on olnud tarvitusel mitmed sajad aastad. Justiniaanuse paigale ehitatud kirikut ei ole veel täiesti saadud välja kaevata. Loodeatakse sealt saata tähtsaid uusi teateid Eevesuse koguduse elust.

Mõne minuti jooksul oli vaene lind ühes oma väikestega põlenud tuhaks. Iialgi ei olnud ma näinud sellesarnast, ja ütlesin oma lähedal seisjale: „Kas teie ei ole inestanud selle armastuse üle! Mõelge kui palju enam imelikum peab olema selle armastus, kes on loonud nii suguse ennast ohverdava armastuse oma loodud olevustele. See sama mõotmata ja ennast ohverdava armastus tõi Jeesuse Kristuse taevast maha, et saada inimeseks. Kes andis oma elu päästes meid.“

Sadhu Sundar Singh.

Tunnistagem eksitusi! Tuntud jutlustajal Dr. Evan Hopkins'il oli usu elu alul ägedaid võitlusi oma äkilise meele vastu. Tal oli äi, kohtunik, kes oli uskmata ja sageli oma perekonnale kiitles: „Hopkins oma usuga pole põrmugi parem minust. Kui ta vihastab, on ta minu sarnane.“

Ühel õhtul oli Hopkins oma äia juures mingit raha asja seletamas, mis puutus neid mõlemaid. Äi, kes tundis teise nõrka külge, esitas seletuse kestel vale nõudmise, et ärritada vihale Hopkinsi ja sellega saada siis vett oma vesikile — põhjust usklikke pilgata. Ettevõtte õnnestus, Hopkins vihastas, ütles ägedaid sõnu ja läks vihaga minema.

„Eks olegi, just nii, kuidas ikka olen öelnud — Hopkins pole minust sugugi parem: vihastades on ta sama äkiline kui iga teine inimene.“

Hopkins tuli koju rahutu südametunnistuse pealekaebest, läks oma tuppa ja veetis palves suurima osa ööst. Kui hommik koitis, oli ta kindel pattude andeksandmises ja puhastuses. Siis ruttas ta äia juurde ja tunnistas talle pisarsilmil oma pattu ning palus seda andeks, nimetamata sõnagagi sellest haavamisest, mis oli olnud ta vihastamise põhjuseks.

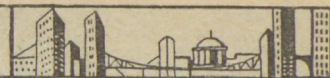
Kui Hopkins oli ära läinud, ütles äi iseenesele: „Hopkinsis on siiski teine vaim kui minus ja see vaim on jumalik.“ Imelikult mõjus sugulase tunnistus ja elu ja kohtunikust sai usklik mees.

Dr. Hopkins pärast seda oma pika elu kestel üles näidanud, et sellest päevast alates, mil Püha Vaim manitses teda üles tunnistama ja andeks paluma pilkavalt... oma pattu, sest päevast hakkas ka Issand teda viima võidust võitu oma äkilise meele üle. Hopkins oli pärast poole haruldaselt tasane mees.

Patutunnistamisel inimestele on palju suurem tähtsus, kui oleme harjunud uskuma, seda näitavad paljud kogemused. Patu päevavalgele toomine ilmutab meie viha patu vastu ja sellega mõistetakse õige kohus patu üle. Alandustee on võidutee.

Wälismaa teateid

Katoliku kirik haudub jälle inkvisitsiooni mõtet. „Allgemeine Ev. Luth. Kirchen Zeitung“ jutustusel pidas jesuiitide isa Antoine Oldra jaanuaris Turinis Pühade Märtrite kirikus kõne, millele juhtisid tähelepanu juba enne valitsuse lehed. Kõneleja tõendas, et keskaegsed ketserite surmanuhtlused olid õiged ja ajakohased ning nõudis, et neid ka praegusel ajal tarvitusele võetaks.

Ühe prantsuse lehe järele on olnud ta sõnad järgmised: „Kui kirik (katoliku) on tühendanud kõik kristliku kannatuse allikad, kui kõik püüded ümber lükata ketserite vale käsitused, kõik vaimulik külvitöö jääb mõjutuks ja süüdlased aina jätkavad ketserlikku ässitust ja kangekaelselt häbistavad üldist korraldust ning kristliku südame-tunnistuse rahu, siis ei jää kirikule muud abinõu enda ja liikmete kaitseks ning tehes ketsereid sõnakuulvaiks katoliiklikele õpetusele, kui võtta tarvitusele äärmise abinõuna surmanuhtlust. Mäletage, armsad härrad, et ketserid on olnud ilged, ässitajad inimesed, täis kurjust, häbenemata, ebaisamaalised, ebahiskondlikud. Tuletage vaid meelde waldensere, alligense-reid, anglikaani ja luteruse ketsereid, kõike noid vandaale, kes himustavad kristlaste verd. Teadke isandad, et ketser on pahem kui suurim kurjategija ja siis südame-tunnistus ei saa rahutuks, kui neile määratakse surmanuhtlust, et need kõlbliku ja ajaliku kurjuse batsillid hävitataks.“

Põhjamaade vabakirikutes on vii-

maste aruannete järele liikmeid ja kogudusi järgmiselt:

Kõige suurem on Rootsi Misjoni liit („Svenska Missionsförbundet“) 1.586 koguduse ja 114.508 liikmega. Mainitud liidul on noorsootöö „Svenska Missionsförbundets Ungdom“ 1.202 ühinguga ja 53.032 liikmega. Pühapäevakooli 2.910 ja lapsi neis 123.613 ning õpetajaid 10.386. Misjonikoolis on 80 mees- ja 10 naisõpilast.

Norras on kogudusi 52 umbes 5000 liikmega, noorsooühinguid 35 — 2400 liikmega. Misjonikoolis 9 õpilast. Misjoniväljajel on Aafrikas 10 ja Hiinas 12 tödtegitat.

Kolmas suurusele on Soome vabakirik rootsi ja soome harudega, ning neljas Taani 29 koguduse ja 1.100 liikmega. Viimase noorsooliitu kuulub 16 ühingut 600 liikmega. Suvel peetakse äratuskoosolekuid neljas misjonitelgis.

Hiinas olevatest 8000 evangelistidest misjonäridest olla 5000 reisinud koju. Shanghais on 1500, teistes kohtades 1000 ja Sise-Hiina jaamades 500; neist kuuluvad pooled Hiina Sisemaa misjonile.

Pärsias on muhameedlased hakanud käima rohkelt arvul usklike kude koosolekuil ja paljudes kohtades on mitmed saanud elavaiks usklike kudeks Jeesust vastu võttes. Muhamedi preestrid küll püüavad takistada seda evangelistilist liikumist, kuid seda enam ärkamine levib, isegi nii vägevasti, et ühes kohas on mitmed tuhanded pöörnud ja ristitud.

Dr. Torrey on kutsutud usuteaduse ja misjonitöö õpetajaks Moody piiblikoolis Ameerikas ja alanud seda tööd juba sel sügisel.

Marschal Foch ennustab uut kohutavat ilmasõda juba 15 aasta kestel.

Türgi praegune valitsus on annud hiljuti rahvale usuvabaduse. Lubatakse isegi koolides õpetada ristiusku lastele. Tuleb ometi kord aeg, millal valgus saab paistma pimedusse.

„Suom. Wiikkolehti“.

1. novembril hakkas Palestiinas oma raha maksma. Raha nimetus on nael ja mill. Nael võrdub 1000 millile. Egiptuse raha mis seni Palestiinas maksis, kõrvaldatakse käigust. Vääruse poolest on Palestiina nael Inglise naelaga võrdne.

Tänavu sai 10 aastat sellest ajast täis, mil inglisis välisministri Balfouri deklaratsiooni läbi Palestiina juutidele tagasi anti.

Rooma paavst ei poolda raadiot. Tšehhoslovakkia vaimulikkudele saatis Rooma paavst ringkirja, kus ta ära keelab igasuguse kirikumuusika edasi andmise raadioteel.

Kinotähtede palgad. Ameerika filmitööstus kavatseb alandada kinotähtede töötasu. Selle järele kujuneksid mõnede näitlejate aastapalgad Eesti markades järgmiselt: Tom Mix — 400 milj., Harald Lloyd — 400 milj., Carlie Chaplin — 320 milj., Mary Pickford — 300 milj., Pola Negri — 60 milj. marka. Kuid, kui suured on need summad, mida jumalariigi töölisel saavad? — Siin küll väikesed.

Kodumaa teateid

Kihluse on astunud meie liidu reisekretär öde Ilse Laas ja Pärnu ev. Kristlaste vabakog. osak. juhataja vend M. Soo.

Soovime siin juures mõlemale rohkelt Issanda õnnistust eluteel.

8.—12. nov. peeti Tallinnas vendade aliantkursus. Kursust mis tänavu neli päeva kestis, tuleb kõiki pidi korda läinuks lugeda. Ettekanded olid head. Järgmises numbris pikemalt.

Tallinna I Bap. koguduse noorsoo selts pühitses 13. nov. oma 10 aastast juubeli.

Soovime omalt poolt seltsile palju edu ja õnnistust Issandas eelolevatel aegadel.

13. nov. hommiku poolsel päeval pidas usklik-kirjanikkude grupp oma koosviibimist. Esineti ettekannetega ja mõne otsusega.

13. nov. esines v. Viinamägi suurema kontserdiga Kaarli kirikus. Vaatamata suure tormi ja tuisu peale oli

kuulajaid võrdlemisi rohkesti. Ka muusikalisel õnnestus õhtu.

20. nov. oli I Bap. koguduse palvelas Üh. Usklikkude Haridusseltsi algkooli pidu päev. Õhtu läks kõigiti korda, oli südamlilik soe koosviibimine. Esinesid ka lapsed.

Tallinna Meth. kog. noorsoo ühing E. L. pühitses oma aastapäeva 20. nov. Olgu Issand ligi ka uuel aastal.

Suvel uskliküliõpilasviibingul peeti soovitavaks, et Tallinna uskliküliõpilased hakkaksid samuti koos käima nagu Tartu omadki. 5. november oligi selleks esmakordseks koosviibimispäevaks, peamiselt Tall. Tehnikumi uskliküliõpilasile, kellede seas viibis ka v. K. L. Marley — uskliküliõpilaskoonduse mõtte algataja. Õhtu mõõdukas õnnistatult, tundus armastussideme tugevamat köitmist. Harutati kooskäimiste otstarbekohast läbiviimist, ühendust Tartu uskliküliõpilasiga, kuna edaspidi tahetakse suurem osa koos-

käima ajast pühendada piibliuurimisele usuelu süvendamiseks, vaheldudes tarvilikkude referaatide ja ettekannetega.

Issand õnnistagu selle sinepiiva kasvu! V. V.

Kutsekoosolek üliõpilasile 4. detsembril tahetakse pidada Tartu uskliküliõpilaste korraldusel, mil puhuks sõidavad Tallinnast mõningad abiks. Koosoleku kavasa oleksid kõned, laulud, deklamatsioonid üliõpilaste poolt.

Ärgem unustagem seda koosolekut omas eestpalves!

Tartu Saksa C. E. ühing pidas oma II aastapäeva 30. oktoobril. Issand oli ligi. Külalisi oli mitmeid: K. L. Marley, P. Sink, Benjamin, Espenberg, öde Tabea Korjus j. t. Õhtul oli Karlova 21 korraldatud äratuskoosolek, mis oli ka õnnistatud. Esmaspäeval peeti ühine teeõhtu Sinise Ristis C. E.-laste korraldusel, kuhu oli kutsutud ka vennaste kog. palvela noored. Valitses vaba südamlilik vaim.

Läbi terve piibli käib punase joonena ohvriseadus. Ja see on meie väärtuslikemaid asju. See räägib meie suurest Jumala armastusest. Jumala armastus oli ohverdada armastus — meie oma fagedasti enesefasupüüden. Langenud inimkonna päästmiseks pidi Jumal midagi ohvriks tooma — ja ta tõi oma parima, väärtuslikema ja kalleima, mida omas — oma ainu-sündinud Poja. Jumal andis ta pimedasse maailma, andis ta surmale viimiseks, et mind ja sind päästa.

„Sest teie teate Issanda Jeesuse Kristuse armu, et tema teie pärast on waelets saanud, kui ta rikas oli, et teie tema waejuse läbi pidite rikkaks saama.“ 2. Kor. 8:9.

Ja nüüd! Mida teeme meie?

Kas ei taha ka meie ohverdada midagi Jumalale! Ja muudugi! Armastus kohustab. Oma elu kõigea, mis meil on, tahame panna altarile. Tahame anda endid Issandale, et ta meid võiks tarvitada oma igaweste plaanide täidesaاتمiseks. Jumalariigi edu

wajab meie jõudu, kuid ka meie raha selle ülespidamiseks. Kas tahame ölad alla panna ja ohverdada?

Meie noorte töö on viimasel aastal kannatanud aineliselt, ja seepärast on liidu juhatus otsustanud omal koosolekul korraldada teist ohwripäewa aastas, nimelt 15. detsembril. Selle päewa sissetulek läheb jumalariigile. Meie usume, et iga C. E.-lane kui ta noorte sõber paneb käed külge ja wiib felleksi ewangeliumi-wankrit edasi. Hulgal on see kerge. Me tahame teha seda rõõmuga, kui Issandale üht ohwrit tuua. Tema, juur wiinamäe Issand ja aegade kuningas, teab üksnes, kui kauaks meil võimalust on midagi teha Ta riigis — teeme seepärast, mis wõime.

Rõõmuga ja tänuga wõtame annetusi vastu liidu heaks, ka neilt meie sõpradelt, kes küll ise pole C. E.-lased, kuid kes siiski tahawad näha jumalariigi wõitu noorjoo seas. Kõik annetused saata aadressil: C. E. Liit — postkast 284, Tallinna.

Et meil ei pruugiks punastada kord oma kinga ees külmusest ja ükskõikusest Ta asja vastu!

Uskliknoorte õpinädal.

„Tahad teada, pead sa kuulma,
Õppima, et õpetada,
Palu, kui sa tahad saada,
Anna, et sa võiksid võtta.
Tahad lõigata, siis külva,
Teeni, et saaks juhutada,
Võitle, et võid hinged võita!“

Veebruari 3. nädal märkige ära oma kalendrites, mil ajal kavatsetakse pidada Tallinnas uskliknoorte õpinädal.

Seda kursust korraldavad C. E. Liidu, Metodisti ja Baptisti noored ühiselt. Osa võtma palume meie oma Seltside ja Ühingute tegevliikmeid ja kogudusvanemaid. Nende õpetlikkude koosolekute lektoriteks on ette nähtud kaks igast ringkonnast. Et mitmetelt veel puuduvad kindlad vastused, siis jätame neid nimetamata. Loengute ained on esialgselt kokku seatud järgmiselt:

1. Apologetika (ristiusu kaitsemise õpetus) 3 td.
2. Dogmaatika (ristiusu põhitõdedega tutvumise) 3 td.
3. Praktiline piibliuurimine ja piiblitundide pidamine 3 td.
4. Pühitsus- ja palvetundide pidamine ja isiklik pühitsuselu 2 td.
5. Isiklik hingehool 3 td.
6. Juhatamise psühholoogia 1 td.
7. Usklik noorsooliikumine 1 td.
8. Elulugu 2 td.

Nii kui näete, sisaldab kava palju õpetlikku. Meie võime oma teadmisi laiendada, kindlamaks saada neis tõdedes, mis meie usu aluseks on; ta tahab kaasa aidata meie vaimuelu süvendamiseks ja meid teha osavamateks hingedevoitjateks . . .

Meie maal on töötegijate puudus suur. Puuduvad juhid. Igas kohas, olgu see maal või linnas, leidub neid, kes tuleksid kaasa, aga „eesve-

dajaid“ on nii vähe! See noorte õpinädal Tallinnas tahab sütitada armastust Kristuse ja kaasnoorte vastu, ja anda näpunäiteid töötamiseks. Issand tahab ka sind teha elavaks, et suudaksid kaasa kiskuda teisi noori. Palu, et Lõikuse Issand ka sind teeks truuks töötegijaks; palu kursuse õnnistuse pärast ja kui see Jumala tahtmine on, et ka sina võiksid osa võtta nendest tähtsatest päevadest selleks, et oma ümbrusele paremini näidata valgust.

Kava, millega tutvustasime, on mõeldud õhtuteks loenguteks, nimelt kella 6—9, nii et Tallinna noored, kes päeva läbi on teenistuses, võiksid osa võtta.

Üks tähtis osa selles nädalas on iga päev kella 5—6, tund, kus antakse õpetust ja juhatus muusika armastajatele, eriti laulu- ja mängukoorijuhatajaile. Selle osa korraldamise võtavad oma peale vennad A. Tamm, Tamverk ja Viinamägi.

Kui on rohkesti osavõtjaid teistest linnadest ja maalt, kellel aega oleks ka enne lõunat, siis korraldatakse piibliuurimise ja palvetunde iga hommiku kella 9—12.

Väljaminekute katteks on sisse seatud osavõtmise maks 100 mk. liikme pealt. Kellel see läheks üle jõu, võib jätta maksmata, ilma et oleks vaja kellelegi nimetada.

Ühingute liikmed, kes soovivad Tallinna sõita õpinädalaks ja vajavad öömaja, teatavad sellest oma ringkonna esindajale kuni 15. jaanuarini: C. E.-lased E. Adrale — Postkast 284, Tallinna. Metodisti noored J. Puskay'le — S. Pärnu m. 19, „Baptisti N. S. liikmed T. Korjusele — V. Tartu 29, „

Loengute ruum ei ole veel kindlaks määratud. Lõppkoosolek kutsekõnedega, mis oleks vaba kõigile, kavatsetakse pidada ühes Tallinna suuremas palvelas.

Korraldava komitee nimel T. Korjus.

Kuulutusi.

Trükkist ilmus praegu liidu kirjastusel broshüür
P. Singilt

„Igawiku läwel“

ilusa kaanejoonestusega kunstnik J. Kaselt. Soovitame seda äratusfifulist tööd lewitamiseks igale jutlustajale ja noorele. Eraldi soovitaw äratuskoosolekuil müümiseks. Maksab ainult 10 marka. Rohkemal arvul tellijad üle 50 ekf. saavad à 7 marka. Kutake tellimisega, kuna on loota, et need niisama ruttu läbi müüakse kui viimane broshüür samalt autorilt „Miks hukkuwad inimesed?“

Tellida C. E. liit — postkast 284, Tallinna.

Rohane pühadekingiks noorele on warstiilmum
P. Singi II luuletuskogu

Kõrweteel

kaunis wäljumuses ja illustratsioonidega.

Esimisest luuletuskogust „Sügamuste helid“ on weel wähe eksemplare järel. Res pole omandanud, mõib weel tellida liidult, enne kui on täiesti otsas aadressil: C. E. liit — postkast 284, Tallinna.

Cesti noored, kellel mõimalus, püütame siia
Soome ja Cesti wahel ka sel teel ehitada et tel-
lime endile Soome C. E. ajakirja

„Nuorten Todistus“

maksab 250 Emk. aastas. Raha ja aadressi mõite
saata „Noorte Elu“ talitusele. Postkast 284. Tal-
linna, kust see edasi saadetakse ehk ka otsekohe

Jyväskylä,
„Nuorten Todistus“
Suomi.

Tallefiituse falmiraamatuid

saab Maakri tn. 8—8, Kuurmanni käest.
Sällemüüjatel %/0.

Detsembri alul ilmub C. E. liidu kirjastusel il-
latus mehe Cesti lastele: **suur pildial-
bum jõuluks.** See on, mida meie kodumaa
lapsed wajawad, siamaale pole aga seda olnud.
Pakub huwi wanematelegi, sest sisaldab endas palju
ilusaid pilte ja juhatusi. Walmistage jõulurõõmu
wäiksele kinkides neile

„Laste Jõulualbumi“.

Olgugi, et album on suur ja wäga pildirikas,
on ta siiski wäga odaw — hind 15 mk.

Kõik pühapäewakoolid ja noorsooühingud muidugi
tellivad seda suuremal hulgal. Suuremal arvul
tellides %/0.

Tellimisi mõib juba fiske saata: C. E. liit —
postkast 284, Tallinna.

Warsti lõpeb käesolew aasta. On kõige parem
alata juba warakult tellimiste kogumist „**Noorte
Elule**“. Hind endine. Iga „Noorte Elu“ agent ja
C. E.-lane teeb muidugi kõik, mis mõib, et ajakirja
mõimalikult laiematele rahmahulkadele wita ja sellega
lewitada ewangeeliumivalgust praegusel ööajajärgul.

Wene ajakiri

„WERNOST“

eriti usklikkudele N. W. Dobrinini toimetusel.

Tellige prowinumbreid.

Toimetus:

„WERNOST“
Hummelgatan 19, Tölö
Helsinki, Suomi.

Teen iga- luguseid **kellasepatöid.**

Tellimised palun ära anda: Tallinnas, Willardi tänav
nr. 3—10 (hoowis).

Terwitades w. **G. Henny.**

Wäljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Wastutaw toimetaja: W. Rakles. Toimetuse aadress: Tallinna, Iisraeli t. nr. 12—6.

R. L. „Külwaja“ trükk, Keilas.

Hind 15 marka.